№ 119 (2619) ■ Вівторок, 10 липня 2001 року ■ Ціна договірна

Голос України

Газета Верховної Ради України

Всеукраїнський фестиваль і конкурс «Голос України»

Лауреатом конкурсу нашої редакції з-поміж учасників творчого звіту майстрів мистецтв і художніх колективів Закарпатської області стала Оля Сенинець.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

(Розповідь про звіт-концерт Закарпатської області і лауреата конкурсу — в одному з наступних номерів газети.)

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1073 р. Помер Антоній Печерський, церковний діяч Київської Русі, один із засновників Києво-Печерського монастиря. ■ 1775 р. Народився Петро Прокопович, бджоляр. Винайшов рамковий вулик, першим у світі одержав чистий стільниковий мед без попереднього знищення бджіл. ■ 1911 р. Народився вчений-економіст О. Короїд. ■ 1922 р. Народився український прозаїк Павло Автомонов (трилогія «Коли розлучаються двоє», повість «Мій танк — 317» та ін.). ■ 1941 р. Почалася оборона Києва від гітлерівських загарбників. ■ 1994 р. Леоніда Кучму обрано Президентом України.

Останній тиждень обіцяє бути плідним

Погоджувальна рада голів парламентських комітетів, лідерів депутатських фракцій і груп вирішила останнього пленарного тижня сьомої сесії ВР провести в режимі голосування два дні — середу і четвер. Парламентарії домовилися, що у вівторок зранку заслухають на дні уряду інформацію Кабінету Міністрів України про хід підготовки до перепису населення, а після обіду працюватимуть у комітетах. Середу та четвер депутати цілком присвятять обговоренню законопроектів та прийняттю рішень. Серед питань, винесених на розгляд парламенту цього тижня, — проекти закону про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, визначеного Президентом як невідкладний, з додатковими пропозиціями уряду; законів про цінні папери і фондовий ринок; про статус депутатів місцевих рад; про дошкільну освіту; про нафту і газ; про дипломатичну службу з пропозиціями Президента та інші.

(Закінчення на 2-й стор.).

Таджикистан хоче українську техніку

Голова Верховної Ради Іван Плющ зустрівся з Президентом Таджикистану Емомалі Рахмоновим.

Глава українського парламенту поділився проблемами, які перебувають нині в центрі уваги обговорення Верховною Радою. Зокрема, розповів про гарячі дискусії навколо нового Закону про вибори і поскаржився, що нинішні парламентські вибори, як і попередні, відбуватимуться в нервозній обстановці: «Ситуація загострюється і в суспільстві, і в парламенті».

Емомалі Рахмонов підкреслив важливість миру і стабільності в суспільстві, які Таджикистан навчився цінувати дуже високо, пройшовши через війну: «Ми втратили 150 тисяч населення, зіткнулися з мільйоном біженців. У країні залишилося 55 тисяч дітей-сиріт». І, на переконання Президента Таджикистану, країні навряд чи хтось зможе допомогти: «За 10 років інвестицій не було і не буде», а світове співтовариство, заявляючи про допомогу, підходить з позиції подвійних стандартів. Таджикистан готовий створити умови для співробітництва з Україною: «Центральна Азія відчуває голод вашої сільськогосподарської техніки і ми вже ситі американськими комбайнами, запчастини до яких нам не по кишені». На думку Рахмонова, треба дивитися на традиційний, а не на західний ринок.

БИЛОСЬ ШАМПАНСЬКЕ ОБ БОРТ КОРАБЛЯ

Традиційним розбиванням пляшки шампанського об борт «новонародженого» відзначили суднобудівники столичного ВАТ Завод «Ленінська кузня» спуск на воду морського суховантажного судна. Побудоване воно за фінансової підтримки Українського промислово-інвестиційного концерну для нідерландської фірми «Damen Shipyard Bergum». Корабель, який здатний перевозити всі типи насипних вантажів та контейнерів, буде відтранспортовано до Херсона, де закінчать опоряджувальні роботи, і згодом судно передадуть замовникові.

Це вже тринадцяте замовлення за три роки співпраці корабелів та концерну. До кінця року планується спустити на воду дві самохідні баржі для голландських компаній та два річкових суховантажних судна на замовлення німецьких транспортників.

А загалом українські суднобудівні заводи уклали угоди з іноземними компаніями на суму понад 100 мільйонів доларів. Попит на продукцію галузі поступово зростає і на внутрішньому ринку.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Урожай-2001

Хліб буде. Та чи дешевий?

Традиційно із збирання озимого ячменю у Якимівському районі розпочалися жнива на Запоріжжі. Хлібороби області планують цього року зібрати не менше 1,7 мільйона тонн зернових — у півтора разу більше, ніж торік.

Стан хлібних посівів, усупереч усім сюрпризам природи, задовільний. В області вчасно потурбувалися і про забезпечення пальним та мастилами (вони, до речі, найдешевші в Україні). А після того, як банк «Україна», котрий обслуговував АПК, заблокував усі розрахунки, альтернативою йому в підтримці села стала відкрита нещодавно Запорізька товарна агробіржа. Через неї можна продавати врожай на рік уперед, тобто реалізувати пшеницю не тільки ще не посіяну, а й навіть з площ, які ще не зорані.

Передбачуваний урожай зернових за умови ефективного його використання обіцяє стабільні ціни на хліб в області. Деякі посадовці говорять навіть про їх зниження, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ**.

Наша тривога

Якщо не кулями і битами, то «аральськими степами»

Учора у Слов'янську Донецької області відбулося поховання директора інформаційно-рекламної телекомпанії «Тор» Ігоря Александрова. Журналіста було жорстоко побито 3 липня у приміщенні компанії, він отримав перелом черепа і серйозне пошкодження мозку. Завдані травми виявилися смертельними: у суботу вранці лікарі констатували смерть потерпілого.

Начальник управління УМВС України в Донецькій області Володимир Малишев заявив, що як імовірний мотив злочину слідство розглядає помсту. Правоохоронці звернулися до мешканців міста із проханням допомогти у розслідуванні злочину: за цінну інформацію обіцяно винагороду в 3 тисячі гривень. Колеги Ігоря Александрова вважають, що напад на їхнього керівника було сплановано заздалегідь, адже і раніше він отримував погрози на свою адресу, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ**.

(Продовження теми читайте на 2-й стор.).

Заарештовано лідера «Абу Сайяф»

Важка вода 1986-го

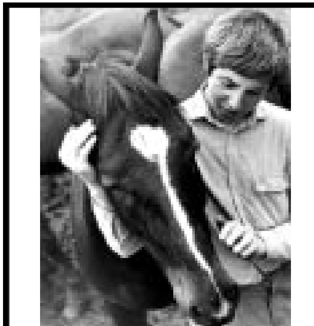

Пролетіли коні

У спеку фаворити сатаніють...

P. S. Боїнг-737 летів на Франкфурт, а приземлився в Києві

Останній тиждень обіцяє бути плідним

(Початок на 1-й стор.).

У четвер, 12 липня, зокрема, планується розглянути проекти Цивільного та Митного кодексів. На пропозицію погоджувальної ради, якщо уряд знову винесе на розгляд парламенту питання про випуск облігацій внутрішньої державної позики в обмін на активи банку «Україна», депутати заслухають звіт тимчасової слідчої комісії ВР з вивчення кризової ситуації довкола банку «Україна».

13 липня, в останній день роботи сьомої сесії, парламент, зокрема, заслухає звіт спеціальної контрольної комісії з питань приватизації та інформацію уряду про хід виконання постанови ВР «Про інформацію Кабінету Міністрів про стан і формування цін і тарифів у житлово-комунальній сфері». У п'ятницю сьому сесію Верховної Ради буде закрито.

Погоджувальна рада вирішила винести на голосування в середу питання про включення до порядку денного та попереднє схвалення законопроекту про зміни до статті 81 Конституції України. Вони передбачають дострокове припинення повноважень народних депутатів, обраних за партійними списками, у разі їх переходу до іншої фракції. Конституційний суд дав добро на розгляд цього законопроекту.

У середу депутати також планують винести на розгляд парламенту закон про вибори народних депутатів з пропозиціями Президента. До розгляду виборчого закону в сесійній залі має відбутися зустріч керівників депутатських фракцій і груп з Президентом України щодо можливого компромісу в новій редакції закону. На погоджувальній раді більшість депутатів схилялася змінити виборчу пропорцію до співвідношення 50 на 50.

Загалом, 10—13 липня парламент планує розглянути близько 85 питань, з них 5 законопроектів, визначених Президентом України та урядом як першочергові та невідкладні. Погоджувальна рада вирішила, що продовжувати роботу сесії недоцільно.

Юліана ШЕВЧУК.

Кодифікація не любить суєти

Голова Верховної Ради України Іван Плющ високо оцінює результативність роботи народних депутатів України впродовж сьомої сесії ВР третього скликання. Він наголосив, що кількість прийнятих законів — це далеко не єдиний і не головний критерій визначення ефективності роботи парламенту, хоча за цим показником нинішня, сьома, сесія Верховної Ради посіла одне з перших місць. (За станом на 5 липня ц. р. сьома сесія ухвалила в цілому 148 законів із 903, які прийнято на цей час парламентом третього скликання.)

І. Плющ також «не бачить ніякої трагедії» в тому, що, попри сподівання, сьома сесія не стала «сесією кодексів». Кодекси, підкреслив Голова Верховної Ради, є систематизацією (кодифікацією) існуючих законодавчих актів. Їх відсутність лише підтверджує незавершеність процесу формування українського законодавства. Водночас І. Плющ застеріг від поспіху в ухваленні кодексів, через що може повторитися ситуація з попередньою редакцією Кримінального кодексу, до якого впродовж останнього часу було внесено більш як 80 поправок.

При цьому І. Плющ висловив жаль з приводу того, що «через значну політизацію» парламент подекуди приймає «недосконалі законодавчі акти», які дуже важко втілити в життя», повідомляє інформуправління ВР.

Цей заклад Голова Верховної Ради зробив на адресу не лише парламенту останнього, третього, скликання, а й парламентів попередніх скликань.

І. Плющ зазначив, що має не менше зауважень до виконавчої влади. При цьому глава парламенту підкреслив, що вбачає головну причину не в тому, що змінилося дев'ять урядів, а в тому, що кожен наступний Кабінет Міністрів повторював помилки попереднього.

На думку І. Плюща, уряд Віктора Ющенка до своєї відставки мав більше за інших шансів на успіх. Однак ще за два місяці до його призначення Захід припинив кредитування економічних реформ в Україні і не відновив їх навіть після формування Кабміну В. Ющенка. Як вважає Іван Плющ, якби Захід тоді, у грудні 1999 року, відновив допомогу Україні, «віряч, що прийшов справді реформаторський уряд», Кабінетові Міністрів В. Ющенка «вдалося б значно збільшити реальні доходи населення».

Партійні рядки

«Між мафіозними кланами і нормальними патріотами...»

Створено народно-патріотичне об'єднання «За Україну». На установчому з'їзді, що відбувся в Києві, співголовами об'єднання обрано депутатів Бориса Олійника (Компартія), Михайла Сироту (позафракційний), Юрія Кармазіна (група «Солідарність»), Ярослава Федорина (позафракційний), Олександра Сергієнка (позафракційний).

«Ми вважаємо, що нині вододіл у суспільстві пролягає не між лівими й правими, не між віруючими та атеїстами, не між комуністами, соціалістами та націоналістами, а між мафіозними кланами, які просочилися у владні структури, і нормальними патріотами, котрі прагнуть зберегти Україну як суверенну державу», — йдеться в програмі партії.

Виступаючи на з'їзді, народний депутат Б. Олійник сказав, що в Україні «ознаки суверенітету нібито мають місце, та водночас країна товчеться під вікнами сусідів». Він заявив про потребу «звільнити країну від мафіозних кланів та корупціонерів у владі». Для цього, за його словами, всі патріотичні сили мають об'єднатися у всеукраїнський антимафіозний фронт.

Народний депутат Михайло Сирота наголосив, що на наступних парламентських виборах, які відбудуться навесні 2002 року, буде протистояння, якого ще ніколи не спостерігалося. «Бій буде між тими, хто обікрав Україну», і тими, хто хоче відновити соціальну справедливість», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Треба прийняти малий Податковий кодекс

Верховна Рада зобов'язана до завершення сьомої сесії прийняти закон про зміни до деяких законодавчих актів з питань оподаткування, який стане першим етапом податкової реформи. На цьому наголосив на прес-конференції Перший заступник Голови ВР України Віктор Медведчук. Він висловив переконання, що депутати підтримають так званий малий Податковий кодекс під час голосування в цілому.

В. Медведчук запевнив, що на першому етапі податкової реформи буде не лише зменшено ставки оподаткування, а й знайдено джерела компенсації надходжень до доходної частини бюджету в перші місяці після лібералізації податкових ставок за рахунок скасування пільг. До того ж пільги пропонується скасувати з першого вересня 2001 року, а змінити ставки оподаткування — з першого січня 2002-го. Коментуючи заяву Президента України Леоніда Кучми, що він не підпише зміни до податкового законодавства, а наполягає на прийнятті Податкового кодексу, Віктор Медведчук сказав: «Якщо Президент не підпише цей закон, держбюджет на 2002 рік формуватиметься на чинній податковій системі». Але це небажано, бо без лібералізації податкової системи структурні зміни в економіці неможливі.

Віктор Медведчук вважає, що подолання президентського вето на виборчий закон є реальним і на сьогодні. Водночас об'єднані соціал-демократи підтримують пропозиції глави держави скоротити виборчу кампанію зі 180 до 90 днів. «Не варто затягувати виборчу кампанію, — сказав перший заступник Голови ВР, — 180 днів — це забагато для держави на перехідному етапі розвитку економіки». До того ж, зазначив В. Медведчук, якщо буде скорочено виборчу кампанію, парламент устигне до зими впоратися з усіма законотворчими завданнями і прийняти всі кодекси. А щодо пропорції у співвідношенні між мажоритарною і пропорційною виборчими системами, СДПУ(о) визначиться в середу.

Віктор Медведчук спростував інформацію, яка пролунала минулої неділі в програмі «Сім днів», нібито з 450 народних депутатів 350 — пенсіонери, які отримують одночасно депутатську зарплату і пенсію. За його словами, голова соціального Комітету ВР Валентина Гошовська спростувала цю інформацію. На її недавній прес-конференції справді пролунала цифра 350, але це стосувалося депутатів-пенсіонерів за всі три скликання парламенту.

Юліана ШЕВЧУК.

Адмінресурс не пройде

На Сумщині протягом двох днів перебував десант об'єднаних соціал-демократів на чолі з Першим заступником Голови Верховної Ради Віктором Медведчуком. Не обійшлося без деяких непорозумінь. Наприклад, «з технічних причин» вийшла з ладу місцева телерадіокомпанія «Відікон», яка мала надати прямий ефір Віктору Медведчуку для спілкування зі слухачами.

— Наша партія має змогу йти на вибори самостійно, і в жодному регіоні не дозволить привласнити наші голоси, навіть за умови, коли там проти нас буде задіяно весь місцевий адміністративний ресурс, — заявив лідер СДПУ(о) Віктор Медведчук. — Для цього готуємо 70 тисяч спостерігачів, які контролюватимуть хід виборів.

Микола ВІТЕР.

Суми.

Наша тривога

Якщо не кулями і битами, то «аральськими степами»

(Початок на 1-й стор.).

«Репортери без кордонів» стурбовані перманентними випадками фізичного насильства над українськими журналістами. Міжнародна організація звернулася до Прем'єр-міністра України Анатолія Кінаха, на жаль, з уже традиційним обуренням замахами на свободу слова. Генеральний секретар «репортерів» Робер Менар просить прем'єра: «Якщо Міністерство внутрішніх справ і прокуратура захочуть вжити всі необхідні заходи для ідентифікації тих, хто напав на Ігоря Александрова, то розслідування, без сумніву, буде результативне. Ми просимо вашого особистого втручання, щоб змусити ці органи боротися з насильством над пресою в Україні, яке досягло небувалих у Європі масштабів...».

Та навряд чи особисте втручання шановного прем'єра подвигне на боротьбу вищеперелічені інстанції. Поки що «справедливі, але гуманні» інстанції переймаються іншими проблемами: «ідентифікацією» до статей Кримінального кодексу тих журналістів, чий «скрип пера» ріже вуха високопоставленим чиновникам з правоохоронних органів.

Як відомо, головного редактора газети «Свобода» Олега Ляшка за вердиктом Мінського райсуду Києва засудили до двох років позбавлення свободи умовно з випробувальним терміном на два роки з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих функцій у засобах масової інформації. Цей своєрідний привид «аральських степів» засвітив Олегові за порушену цноту «честі і гідності» представників силових структур. Утім, той самий Робер Менар заявляє, що судовий вердикт має «вочевидь політичний характер».

Правда, головному редакторові не доведеться ховати «захалявну» книжечку з організаційно-розпорядчими записами: допомогли законодавці. У новому Кримінальному кодексі наклеп «декриміналізовано». Київська міська прокуратура у відповіді на ім'я керівника «Репортерів без кордонів» роз'яснює «настирливим» захисникам українських журналістів: після набрання чинності новим КК України головного редактора газети «Свобода» Олега Ляшка у будь-якому разі буде звільнено від покарання, а його справу закрито. Крім того, заспокоюють автори відповіді, О. Ляшку заборонено займатися нежурналістською діяльністю взагалі, а обіймати організаційно-адміністративні посади в ЗМІ. Він навіть зможе й надалі вивчати «честь і гідність» своїх традиційних героїв на посаді головного редактора «Свободи», оскільки вирок не вступив у силу у зв'язку з його оскарженням у вищій судовій інстанції. Пощастило колезі.

Премія ОБСЄ — Гонгадзе. Посмертно

Український журналіст Георгій Гонгадзе посмертно нагороджений премією Організації з безпеки і співробітництва в Європі за внесок у розвиток журналістики і демократії. Премію одержала вдова Гії — Мирослава Гонгадзе. Вона спеціально приїздила до Парижа зі Сполучених Штатів Америки.

Відзначили нагороду Георгія і його колеги в Україні. Керівник Інтернет-видання «Українська правда» Олена Притула в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» так прокоментувала нагороду: «Мені дуже шкода, що людину оцінюють тоді, коли її вже немає. Проте тепер, після його смерті, Україна й ЗМІ країни вже не такі, як були до вересня 2000 року. Своєю загибеллю Георгій згуртував журналістів і змусив владу слухати пресу».

Чи не здається вам, шановні «згуртовані колеги», що визнання послуху влади трохи передчасне?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Телевежу відкрив Президент

У Новгороді-Сіверському Чернігівської області відбулося урочисте відкриття телерадіопередавальної станції з вежею заввишки 153 метри. Ретрансляційна вежа — будівництво якої розпочато ще сім років тому, а завдяки «Укртелекому» закінчено за півроку — дасть можливість жителям усіх населених пунктів району вперше за роки незалежності України дивитися і слухати якісні передачі національних каналів. До того ж ще й позбутися інформаційної експансії наших сусідів — білоруських та російських каналів.

З цією подією жителів району привітав Президент України Леонід Кучма. Глава держави зазначив, що мешканці регіону будуть знати, чим живе країна та світ.

Голова правління ВАТ «Укртелеком» Станіслав Довгий, виступаючи на відкритті станції, підкреслив, що такі телерадіопередавальні центри відкриються до кінця року в Закарпатській, Рівненській та Івано-Франківській областях. За його словами, в Україні близько п'яти відсотків кожної області не покриває мережа передавальних станцій. Усунути ці «непокриті плями» «Укртелекому» та Національній раді з телерадіомовлення дав доручення Президент.

Голова Національної ради з питань телебачення та радіомовлення Борис Холод повідомив, що прийнято рішення зробити все, щоб 2,5 мільйона жителів, здебільшого сільських регіонів, могли дивитися національне телебачення. Він також сказав, що в Новгороді-Сіверському прийматимуть не лише загальнонаціональні канали, а й ICTV, ІНТЕР, СТБ. До речі, телерадіопередавальний центр у Новгороді-Сіверському і мережа, яка проводиться в регіоні, забезпечить не лише прийом телеі радіосигналів, а й доступ до Інтернету.

Завдяки підтримці «Укртелекому» та інших організацій телерадіопередавальна станція незабаром отримає додаткову апаратуру для трансляування передач провідних телевізійних каналів України.

Під час поїздки на Чернігівщину Президент України відвідав середню школу в Березному Менського району, де був відкритий інформаційний центр, обладнаний 15 комп'ютерами.

Леонід Кучма також вручив директорові місцевої допоміжної школи-інтернату ключі від автомобіля «Таврія», презентованого «укртелекомівцями».

Вл. інф.

Фото Віктора ПЕНСЬКОГО.

З кожного — по відбитку пальця

Можливо, так буде у найближчому майбутньому, якщо Верховна Рада прийме законопроект «Про Державний реєстр фізичних осіб», внесений народним депутатом Олександром Лавриновичем. Ухвалення законопроекту стає особливо актуальним після видання в червні цього року указу Президента України «Про додаткові заходи з реалізації прав людини на свободу пересування та вільний вибір місця проживання», яким фактично дасться старт процесу скасування дозвільного порядку вибору місця проживання (прописки) в Україні та запровадження реєстраційної системи контролю за міграцією населення.

Державний реєстр фізичних осіб, згідно із законопроектом, міститиме сукупність наступних персональних даних: прізвище, ім'я, по батькові (із зазначенням попередніх прізвища, імені та по батькові); дата народження; місце народження; стать; персональний номер; громадянство (попереднє громадянство, дата отримання і дата припинення); місце проживання із зазначенням дати його реєстрації; відомості про сімейний стан — дата, місце реєстрації або розірвання шлюбу; відомості про всіх членів родини (батьків, дітей, чоловіка або дружини) із зазначенням всіх перелічених вище даних членів родини; відомості про смерть із зазначенням дати і місця.

Також до Держреєстру фізичних осіб можуть бути внесені дані, зокрема про належність до категорій осіб з певними захворюваннями, про розшук, судові рішення щодо особи, фотовідбиток, зразок підпису особи і код узору капілярних ліній великого пальця правої руки. Останнє, до речі, здійснюється органами, що оформлюють і видають документи, які засвідчують особу і підтверджують громадянство України. А це означає, що за бажання його величності чиновника код узору пальця може вноситися до реєстру в усіх випадках, оскільки законопроект не встановлює якихось обмежень.

Чи нічого вам це не нагадує, шановні читачі? Звісно, код узору відбитка пальця — не сам відбиток. Але для того, щоб скласти код узору відбитка, потрібен сам узор, тобто відбиток пальця. Навіть за часів так званого тоталітаризму відбитки пальців брали лише у підозрюваних у скоєнні злочину або злочинців, але не в усіх громадян. Кому потрібна така докладна інформація? Мабуть, передовсім силовим структурам. І де гарантія, що ця інформація буде надійно захищена від стороннього перегляду?

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Ошуканим повертають вклади і надію

Бібліотека «жалобної літератури» поповниться ще одним виданням. До «Чорної книги голодомору» письменника Володимира Маняка додасться «Чорна книга трастів». Вона починатиметься відомим декретом відомого державного діяча — предтечі сумнозвісних «пірамід» вітчизняного гатунку.

Цю «літературну» новину минулої п'ятниці повідомив письменник народний депутат, член фракції «Батьківщина», а заразом голова всеукраїнської Спілки ошуканих вкладників Віктор Таран-Терен. Спілка і партія «Батьківщина» створили всеукраїнську мережу із повернення вкладів громадянам, які стали жертвами трастових авантюр. В офісі партії вісім ошуканих вкладників одержали чеки, за якими вони можуть одержати свої вклади в ощадбанку України. Ще сто осіб одержали аналогічні поштові перекази. Ці вклади було повернено з арештованого рахунку АТ «Інніс-інвест».

Вручаючи чеки, лідер партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко попередила: «Сьогоднішня акція — тільки перший крок у встановленні соціальної справедливості і поверненні вкладів ошуканим громадянам України».

Спілка і партія спільно працюють всього один місяць. Але навіть за такий короткий термін уже встигли дещо зробити. Ю. Тимошенко взагалі вважає, що потрібно не дуже багато часу, аби повернути кошти. «Зараз ми шукаємо, де ці гроші, на яких рахунках і хто їх власник. Проводимо реєстрацію, де, скількох вкладників і на яку суму «кинули»... Розумієте, не має жодних проблем з поверненням вкладів. Потрібно мати тільки політичну волю...»

Якраз волі, за словами лідера партії, влада і не хоче проявити. Для неї це не є пріоритетом, не є метою. Ще в бюджеті на 1999 рік, запевняє Юлія Володимирівна, було передбачено чіткі механізми, як повернути кошти громадянам. На жаль, їх не встигли втілити в життя через відомі причини. «Хочу сказати, що в уряді тривала потужна боротьба за кожну копійку, за те, куди вона мала піти: на певні інтереси певних кланів чи на потреби України. Дилема постійна: чи залишити кошти в бюджеті, чи віддати тій або тій корпорації. На жаль, її завжди вирішують на користь корпорації. Тому ми започаткували цю роботу і вже є перші результати. Хочеться, щоб люди не втрачали надії. Щоб знали: не все пропало. Гроші не мертві. Можна повернути все. І побудувати нормальну, заможну країну. Не за двадцять років. А за три-чотири. Тільки влада повинна бути духовно й інтелектуально досвідченою. Тільки чесна влада матиме програму відродження і команду відродження».

Сьогодні цього немає, стверджує Ю. Тимошенко. І з нею погоджувалися присутні в залі представники обласних відділень спілки. Справа не в конкретних особах. Справа зовсім не в тому, що поганий Президент чи його оточення. Просто сама система має іншу мету. Вона запущена на власний інтерес. І страждання людей, в тому числі ошуканих вкладників, її зовсім не бентежать.

Наступного місяця «Батьківщина» разом із спілкою видаватиме гроші і «повертатиме надію» у регіонах.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

! У номер

■ Севастополь

Вода в спеку

«Севастопольміськводоканал» буде від'єднано від енергоспоживання, бо він оплачує всього 75% спожитої електроенергії, повідомив генеральний директор «Севастопольенерго» Володимир Пєчніков.

Основні боржники, виявилося, не мешканці міста, а держструктури. Проте на нараді в міській держадміністрації було ухвалено не вдаватися до крайніх заходів, доки в Севастополі не з'явиться представник Словацької енергокомпанії, яка є фактичним господарем ВАТ «Севастопольенерго».

Небезпечні для здоров'я пляжі закрито

Відпочивальників у липні приймає лише 454 пляжі — це 72 відсотка від наявної кількості. 383 з них — на морському узбережжі.

227 пляжів цього року закрила санепідемслужба. 148 — планують відкрити. Затримка зумовлена невідповідністю санітарно-гігієнічних вимог і технічного стану самих об'єктів, мікробним забрудненням морської і річкової води, наявністю несприятливих кліматичних умов та економічними труднощами.

У Одесі (на морських пляжах «Отрада», «Дельфін», «Ланжерон» та «Аркадія») і в Кілії (на морському та лиманному пляжах) у пробах води був виділений холероподібний вібріон. Пляжі закрито, взяті повторні проби.

Із 305 кримських пляжів працює 229. Перебиваються без них у Саках, Гурзуфі. Навіть у Ялті три пляжі — на реконструкції, повідомляє прес-центр МОЗ України.

■ Луцьк

Друге народження святих образів

Дві старовинні ікони знову засяяли золотим промінням у селі Ватинець Горохівського району на Волині

Чудотворне оновлення образу Почаївської Божої матері почалося напередодні Великодня. Листоноша Надія Головчак, як годиться, готуючись до свята, витирала пил з ікон у своїй оселі. Тоді й побачила диво. Вона розповіла, що оновлені ікони виповнилося щонайменше 100 років. А її чоловік Анатолій запевняє, що образ приніс його прадід із самого Почаєва.

На Трійцю ікону Почаївської Богоматері перенесли до тутешньої церкви Воздвиження Чесного й Животворного Хреста. Перед нею можуть молитися прихожани з навколишніх сіл. А невдовзі у помешканні ще однієї жительки Ватинця прояснів святий лик Володимирської Божої матері.

Селяни вбачають у чудотворному оновленні ікон добрий знак. Вони сподіваються на зміни, що додасть їм віра в Бога.

■ Краснодон

Головний винуватець поза судом?!

Майже сім місяців, доки тривав судовий процес по факту аварії, що сталася 11 березня минулого року на шахті імені Баракова, шахтарські вдови чекали на справедливість.

6 липня у залі міського суду міста Краснодона справедливість прийшла до них у вигляді вироку тим, хто так чи інак своїми діями або бездіяльністю сприяв трагедії, яка забрала життя 80 гірників. Отже, колишнього директора шахти засуджено на 5 років умовно, гірничого майстра (єдиного, хто в момент аварії уникнув смерті) — на 4 роки умовно, головного інженера — на 3,5 року ув'язнення загального режиму, головного механіка і начальника дільниці — до 5 років ув'язнення загального режиму. Проте вчорашні матері і сестри, подруги і дружини, котрі водночас стали вдовами, вважають, що «умовних» судних днів не повинно бути. А отже, рішення міського суду ще може бути оскаржене судом вищої інстанції.

Фото Олега ПРИТИКІНА (УНІАН).

«Батьківщина» бере під патронат жертв трастових авантюр

Бізнес — як автомобіль: сам котиться тільки вниз

Тому розвиток підприємництва потребує ефективнішої підтримки держави і всього суспільства

Недавня історія з миколаївським фермером Сергієм Архиповим, який з каністрою бензину проник у коридори Мінагрополітики і погрожував себе спалити, промайнула на сторінках нашої преси майже як буденний епізод кримінальної хроніки. Але насправді цей факт оголює надзвичайно важливу суспільну проблему.

Загнаний обставинами у глухий кут, доведений до відчаю, фермер вдався до акції, яку, звичайно, ніяк не можна схвалити. Тим паче, коли, як стверджує міністерська комісія, він і сам немало винен у ситуації, що склалася. Та водночас і все те, з чим він так боляче зіткнувся: бюрократизм місцевої влади, зневага до права навіть з боку правоохоронних органів, зрештою, задавнений «совковий» стереотип якоїсь настороженості до підприємництва — все це не тільки його особиста, а й наша спільна біда.

Замислимося над фактом: у тому ж таки Баштанському районі Миколаївської області, звідки родом Архипов, із 1660 осіб, які свого часу вирішили зайнятися фермерством, сьогодні у цьому нелегкому бізнесі залишився лише кожен четвертий. Решта або розорилися, або змінили роботу.

Якщо аналізувати подібні факти ширше — у плані розвитку підприємництва взагалі, то стає очевидним: наші державні й суспільні інституції, наша громадська думка ще не піднялися на ту висоту підтримки приватного підприємництва, яка мала б відповідати його нинішньому реальному місцю в суспільному виробництві.

Статистика свідчить: недержавний сектор економіки в Україні вже охоплює 76% промислового виробництва, 99,5% аграрного сектору, майже 100% будівництва, 90% банківського капіталу, понад 50% житлового фонду і багато іншого. А це означає, що основна частина валового внутрішнього продукту виробляється у недержавному секторі, основна частка податків, з яких формується бюджет країни, теж надходить із недержавного сектору.

А якщо казати про ефективність виробництва, то і тут є дуже промовисті, переконливі цифри. Наприклад, за даними Фонду державного майна України, після приватизації завод «Київпродмаш», який став акціонерним товариством, збільшив річне виробництво продукції у 7,8 разу, «Галактон» — на 67%, набагато збільшили обсяги виробництва і такі роздержавлені підприємства, як «Медапаратура», відомі «Оболонь» і «Росинка», «Газприлад», «Укрреставрація», «Кондитерська фабрика імені Карла Маркса», «Галичфарм» і десятки інших.

Роздержавлені промислові підприємства переважають державні за обсягами виробництва в 1,7 разу. Коли фахівці Гарвардського інституту міжнародного розвитку дослідили в Україні ефективність приватизованого та державного секторів економіки на прикладі 9 тисяч підприємств, то з'ясувалося, що по всіх статтях балансу середньоарифметичні показники у приватизованих підприємств значно кращі, ніж у державних, але при цьому є цифри просто вражаючі. Наприклад, приріст довгострокових інвестицій у розрахунку на кожну гривню реалізованої продукції у 15 разів перевищує показник державних підприємств. У 8 разів більший показник по нерозподіленому прибутку, що дало змогу недержавним підприємствам залучити втричі більше довгострокових кредитних ресурсів.

Виходячи з цього самого розрахунку — на кожну гривню реалізованої продукції — у державних підприємств у 200 разів (!) більша заборгованість перед бюджетом. Інакше кажучи, головний тягар перерахування податків у державний бюджет взяли на себе саме недержавні підприємства. При цьому вони ще й умудряються зарплату своїм працівникам платити значно вищу, і соціальні питання розв'язувати краще, і виробництво розширювати, що, в свою чергу, створює нові робочі місця.

Здавалося б, за таких умов вся держана машина і громадська думка мали б підтримувати і славити ентузіастів приватного підприємництва приблизно так, як, скажімо, за радянських часів славили героїв БАМу чи Магнітки. Насправді ж у ставленні до них нерідко спостерігаємо рецидиви минулих часів — підозру, недовіру і навіть ворожість. Додайте до цього традиційний бюрократизм чиновників, масштаби хабарництва і корупції, правовий нігілізм — і можна собі уявити пекельні умови, у яких працюють ті, хто реально рухає нашу країну до ринкових перетворень, до ефективнішої економіки, до іншої, значно вищої, якості життя.

Звичайно, проблеми взаємодії державного механізму і підприємницької еліти тією чи іншою мірою актуальні для будь-якої країни, навіть дуже розвиненої. Колись президент США Рональд Рейган з гіркуватою посмішкою на вустах пожартував: «Уряд не розв'язує проблем, він лише фінансує їх». Але для посткомуністичних країн проблеми у площині «держава, суспільство і підприємництво» стоять особливо гостро.

З часів люмпенського минулого, з дня учорашнього перекочувала до нас формула, котра живе у свідомості значного прошарку населення — мовляв, нехай там, на Заході, дбають про матеріальні блага, у нас же інша ментальність, інша мета і щастя наше інше, особливе. Вони там, на Заході, кишені грішми набивають, а ми тут, духовні, Достоєвського читаємо...

Але чому наша «особливість» має виявлятися у неефективному виробництві і жалюгідній зарплаті, у бідності і нестатках, тісних квартирах і неякісній медицині, високій дитячій смертності і незахищеності людей перед чиновницьким розгулом?

Якщо вже бути «особливими», то нехай це виявляється у чомусь іншому, чим і справді можна пишатися.

Ще за п'ять віків до нашої ери Конфуцієм було сказано: «В країні, якою правлять добре, соромляться бідності, в країні, якою правлять погано, соромляться багатства».

Три покоління наших предків народжувалися і жили в умовах, коли природне людське прагнення жити достойно, забезпечити своїм трудом достатні матеріальні можливості для реалізації своїх особистісних інтересів вважалося «споживацтвом», «буржуазним розтлінням» і переслідувалося «з класових позицій» — тобто значно суворіше, ніж, скажімо, злодійство чи безпробудне пияцтво. І логіка тут зрозуміла. Адже для тоталітарної держави злодій чи п'яничка не становлять жодної загрози, а от людина, яка прагне сама, на власний розсуд визначити, що їй потрібно, а що ні, і скільки саме потрібно — то вже «підривання основ».

Тепер все це позаду і громадяни України мають свободу і права вільного підприємництва.

Тільки в розвитку приватного підприємництва запорука економічного процвітання. Приватний бізнес завжди є і буде динамічніший і ефективний, ніж державний. Адже у ньому сам бізнесмен несе ризик, щоб одержати прибуток. Це і справедливо, і ефективно. А якщо бізнес веде держава, то весь ризик перекладається на її громадян, платників податку.

Приватний бізнес — це не тільки результат політичних і соціальних свобод, а водночас і їх гарант. І річ не тільки в тому, що він дає людям роботу, вищий рівень зарплати. Річ ще й у тому, що і політично, і соціально, а якщо хочете, то й морально відповідальніша, як правило, саме та людина, яка вже щось має і якій є що втрачати...

І, нарешті, тільки той, у кого щось є, може поділитися з іншим, зайнятися благодійництвом, допомогти бідному.

Що більше у державі багатих — то багатша і щедріша держава, то більше благ вона може дати кожному члену суспільства, то краще вирішуються соціальні проблеми, то відчутнішу підтримку одержують ті, хто потребує особливої уваги — багатодітні сім'ї, матері і діти, пенсіонери, інваліди...

Виходячи саме з такої логіки, один із найбільших «китів» американського підприємництва Чарльз Вільсон сказав колись слова, що стали знаменитими: «Те, що вигідно «Дженерал Моторс», вигідно Америці». Щоправда, автор цього афоризму не був першовідкривачем істини. Просто він сформулював думку про реалії, що давно склалися. Бо на той час уже мало не два століття на американському континенті приватне підприємництво як головна рушійна сила економічного розвитку утверджувалося за умов широкої підтримки з боку і держави, і громадської думки, і навіть Церкви — адже протестантська етика стала моральною основою розвитку приватного підприємництва і в Америці, і в Західній Європі.

А якщо підходити з такими мірками до наших реалій, до наших умов, а ще конкретніше — до скандальної історії з Архиповим, то можна було б сказати: «Те, що вигідно будь-якому фермеру, вигідно всьому Баштанському району».

На жаль, по всій державі нашій «клімат» для розвитку приватного підприємництва взагалі і фермерства зокрема поки що далекий до нормального. Тим більше вражає життєва сила, з якою паростки підприємництва пробиваються крізь несприятливі умови, ніби тонка стеблина крізь асфальт. Незважаючи ні на що, на селі все-таки зміцнюється прошарок людей, які можуть у перспективі стати ефективними власниками. Людей, які вже не хочуть жити з того, що украдено в колгоспі, а мають гідність поставити собі за мету інший рівень життя.

Вище ми згадували роль протестантської етики у розвитку західних економічних моделей. У нас, православних, не може бути так?

Часто дослідники стверджують: оскільки Православна Церква за своєю природою консервативніша, то в ній не відбулося оновлення, яке примирило б традиційні релігійні уявлення із сучасними детермінантами.

Якщо брати за орієнтир західний зразок, то, можливо, якоюсь мірою ці твердження небезпідставні. Але якщо виходити з наших умов і традицій, то це має інший вигляд. Недарма за весь період радянської історії Церква, на відміну від всіх інших інституцій, ніколи не виступала проти приватної власності і навіть вважалася «знаряддям буржуазії».

У біблійних текстах є чимало притч, що славлять, кажучи сучасною мовою, ефективного власника.

Згадаймо хоч би притчу про талант, де «примноження і збільшення прибутку» трактується як одна з універсальних доброчеснот, як обов'язок, як шлях до вдосконалення особистості.

Є широке підгрунтя, на якому сьогодні часто переплітаються моральні та соціальні орієнтири Церкви і приватного підприємництва. Це прагнення міцності і стабільності для держави, розвитку і процвітання для економіки, добробуту і благополуччя для суспільства, доброти і милосердя для тих, хто менш захищений соціально.

І коли сьогодні бізнесмен за власні кошти будує чи відроджує храм, фінансує соціальні програми при єпархіях і парафіях, займається іншим благодійництвом, то це не тому, що у такий спосіб купується індульгенція від гріхів, а тому, що у Церкві він вбачає партнера у реалізації свого морального покликання, особистісних духовних мотивацій.

Так, ми справді інші, у нас своя історія і свої традиції, але за цим не стоїть суперечність. І коли сьогодні ми говоримо про європейський вибір України, то це, поряд з іншим, означає, що йдеться і про наше долучення до універсальних загальнолюдських цінностей, в основі яких — інтереси вільної особистості, індивідуума. Це означає також, що ми готові сприйняти таку модель цивілізації, де ринок є принциповим інструментом самореалізації особистості, а держава —лише надбудовним елементом, який обслуговує особистість, а не тяжіє над нею.

Кілька років просування на шляху реформ далися нам дуже нелегко, але проминули не марно. Ми вже перейшли до іншої структури економіки, і зворотного шляху немає. Якби нині якась політична сила спробувала перерозподілити або відняти те, що вже надбано у приватній власності, неминуче стався б соціальний вибух.

Саме у цьому і є гарантія незворотності нашого розвитку, подальших реформ і демократичних перетворень.

Хоч і вимушено, хоч і ціною багатьох пережитих лих, але більша частина населення вже усвідомила, що кожен має сподіватися насамперед на самого себе, на свої власні сили. Розвивається великий і середній бізнес, але ще активніше розвивається величезна мережа дрібних підприємств, які мріють колись розширити свій бізнес. Це також акумулює енергію людей для формування необхідних передумов нового рівня економіки і нової якості життя.

Дуже вчасно Президент виступив з ініціативою істотно зменшити податковий прес на підприємництво. Якщо кількість податків і зборів буде зменшено у запропонованих масштабах (нагадаю: з 39 до 23), якщо буде реалізовано й інші пропозиції, зафіксовані у президентському посланні парламенту, то це забезпечить якісно нові умови для розвитку підприємництва, зміцнення економіки. Якщо бюджетну і податкову політику буде реалізовано правильно, то вже у наступному році можна сподіватися на поетапне наближення мінімальної зарплати до прожиткового мінімуму, підвищення розмірів пенсійних і соціальних виплат.

Це у перспективі. А за те економічне піднесення, що спостерігається вже сьогодні, треба завдячувати багатьом і багатьом талановитим, працьовитим, наполегливим, відчайдушним українським підприємцям, які зуміли навіть у дуже несприятливих умовах вести ефективний бізнес і закласти основи для розвитку позитивних тенденцій.

Спеціалісти прогнозують, що навіть за тих обставин, коли темпи реального росту світової економіки в 2001 році, як передбачається, скоротяться приблизно на 2%, Україна все-таки зможе утримати минулорічний рівень економічного росту. Тобто, очікується, що і нинішнього року приріст ВВП перевищить 7% — проти 2,9 % у світовій економіці.

Наскільки стійка і тривала буде така тенденція? Головним чином це залежить від того, у яких умовах працюватиме приватний бізнес. Тому я згоден з одним із провідних науковців-економістів, який вважає, що оптимістичний сценарій економічного росту і можливість «українського економічного дива» тепер уже визначатимуться не так інтенсивністю подальших ринкових перетворень (хоч і це дуже важливо), як рівнем прогресу у сферах політичної, економічної і світоглядної складових політики реформ.

Петро ПОРОШЕНКО,
лідер депутатської групи «Солідарність», заступник голови Партії регіонів України.

Що більше у державі багатих — то багатша вона сама

Гірчичне зерно

Повертаючись до урочистих та епохальних подій, що відбулися у червні, спадає на думку притча про гірчичне зерно.

По-перше, ми вшанували п'яту річницю з дня прийняття Конституції України. Її прийняттю передувала багаторічна робота українських фахівців. Основний Закон став результатом наполегливої праці, домовленостей між усіма гілками української влади, що проходили в дуже непростих умовах, та консенсусу між усіма політичними силами парламенту України. Але не справдилися сподівання українського суспільства, що пов'язувалися з прийняттям Конституції, в якій закріплено магістральні напрями розвитку держави. За цей час ми не навчилися жити за Основним Законом. Історія відпустила нам для цього більший термін.

По-друге, офіційний візит глави Держави Ватикан та Римо-католицької і Греко-католицької церков Святійшого Отця Івана Павла II, що підтвердив конституційне право громадян України на свободу світогляду і віросповідання.

Візит в Україну Святійшого Отця продемонстрував дотримання нашою владою конституційних зобов'язань про забезпечення прав громадян безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність.

Справді гідно український народ зустрів паломника миру на своїй землі, яка була батьківщиною матері Понтифіка. «... І стає деревом так, що птаство небесне злітається і кублиться у віттях його». Щоб маленька зернина стала деревом, треба докласти великої праці та впертості, любові і віри.

Збіг двох визначних подій, доленосних для України, став яскравим спалахом духовності і надії, що запалили ватру національного оновлення, а мільйони іскор від неї сяятимуть у серцях прийдешніх поколінь українців у третьому тисячолітті.

Ці події, як і інші важливі миротворчі та гуманістичні рішення незалежної Української держави: відмова від ядерної зброї, закриття Чорнобильської АЕС, — є нашими здобутками, які стали основою фундаменту майбутнього України — демократичної, рівноправної, достойної країни у європейській сім'ї народів.

Символічними напередодні візиту стали процеси об'єднання Руху й інших національно-демократичних сил, що є результатом незворотних процесів державотворення. Адже серед прочан Римо-католицької та Греко-католицької церков багато людей, котрі віддані національ-демократичній ідеології, вболівають за майбутнє України і служать інтересам українського народу.

Хочу наголосити на тому, що Українська Греко-католицька церква зробила вагомий внесок у збереження української культури і духовності, у здобуття української державності. Пройшовши довгий шлях поневірянь, тортур та нищення, саме вона активно включилася в процеси розбудови української державності. Уніатська церква впродовж своєї історії була форпостом збереження національної самобутності, традицій і обрядів в умовах загрози ополячення й латинізації українського народу.

Ось чому Львів по праву отримав духовне благословення від Святійшого Отця.

Питання національного і духовного відродження української нації для Народного руху України завжди посідає головне місце. З часу постановки питання про можливість приїзду Папи Римського Івана Павла II з миротворчою місією і державним візитом в Україну Народний рух України активно долучився до роботи, спрямовану на забезпечення візиту. Розуміючи історичну значимість події, ми всіляко сприяли і працювали на те, щоб цей візит відбувся.

9 лютого 2001 року на зустрічі з Президентом України фракція Народного руху порушила питання про важливість майбутнього візиту в політичному та суспільному житті нашої держави, його міжнародне та духовне значення.

XI Всеукраїнські збори НРУ, які відбулися 6 травня 2001 року, прийняли ухвалу, в якій, зокрема, йшлося про те, що цей візит сприятиме духовному відродженню українського суспільства, оновленню та консолідації нації довкола одвічних християнських цінностей, традиційних для нашого народу, підвищенню міжнародного авторитету України. З'їзд засудив спроби Московської патріархії протидіяти здійсненню візиту та збурювати православних віруючих, що розцінюється як пропаганда ворожнечі і нетерпимості серед християн. А заява Синоду Української Православної церкви Московського Патріархату, яка була передана до Міністерства закордонних справ України, є прямим втручанням у внутрішні справи суверенної держави.

Офіційний візит показав розуміння української влади політичних завдань і зовнішньої, і внутрішньої політики, завдань влади перед нацією. Не можна не згадати про певні перешкоди, створені правоохоронними органами під час перебування Понтифіка у Києві, адже від цього постраждали віруючі. Шкода, що кияни не знали маршрутів пересування Папи по вулицях міста і багато бажаючих не могли його привітати, частина паломників була зупинена перед в'їздом до столиці. Але чи можемо ми чекати більшого, ніж те, на що здатні наші люди, багато з яких ще зашорені комуністичною ідеологією і об'єктивно не можуть позбутися радянських традицій, не приймають інших, ніж у них самих, поглядів. Були й відкриті ворота візиту, але, дякувати Богові, вони виходили тільки на засоби масової інформації і не вийшли на вулиці, бо більшість українців підтримували приїзд Папи Римського в Україну. Кожен з нас, осмислюючи світове значення події, її етапність у розвитку світового співтовариства, не може заперечити необхідність становлення демократії, консолідації українського суспільства, створення атмосфери терпимості і взаємної відповідальності різних прошарків української спільноти для зміцнення державності, відповідальності влади за долю свого народу, а громадян, які обирають владу, за наслідки свого вибору.

Візит Понтифіка Католицької церкви став міжнародною атестацією пріоритетних засад внутрішньої політики нашої держави. Проведення Папою Римським канонічних літургій у латинському та візантійському обрядах, зустрічей з представниками національної еліти, Радою церков України, просто віруючими людьми, відвідини святих та трагічних для нашого народу пам'ятних місць: Биківнянського лісу та Бабиного Яру, окреслили духовні акценти на шляху консолідації української нації в ім'я державності та повернення християнських цінностей.

Ця епохальна подія має й геополітичне значення. Безперечно, суверенна Україна — це не територія і не полігон для проведення геополітичних експериментів. Хоча недосконалість національної владної надбудови, слабкість державотворчих політичних сил, економічне розшарування суспільства, навіть наша українська ментальність, особливо наша меншовартість, повсякчас дають підстави проімперським силам, яких підтримують ліві політичні сили всередині держави, ставити під сумнів спроможність України піднятися в повний силі, впевнено і у добрій волі назустріч світовому співтовариству. З візитом Папи Римського стався зовнішній політичний прорив нашою країною певної міжнародної блокади з боку деяких геополітичних гравців. Відбулася безпрецедентна геополітична метаморфоза, коли Україна чи не вперше прийняла самостійне рішення. Це надасть нам сили, впевненості та авторитету і прискорить процеси подальшої інтеграції до європейських і євроатлантичних структур.

Благословення, любов і щире співчуття до страждань українського народу у боротьбі за свободу, що дійшли від Святійшого Отця, посланника миру, до мільйонів віруючих і усіх людей доброї волі, є феноменом духовної благодаті.

Київське християнство, яке за своєю природою від початку було синтетичним та своєрідним, знову повертається до своїх витоків. Знаменно, що коли 16 червня 1054 році стався остаточний розкол між Візантією і Римом, папські легати зразу вирушили із Константинополя до Києва. Так багато тоді важила Київська Русь для Римського престолу. Сьогодні, у червні 2001 року, українська миролюбна душа, яка народжена в одвічних християнських цінностях, є саме тим феноменом у візантійсько-римському діалозі. Тому безпідставною є позиція тих церковних ієрархів, котрі стверджують про католицький прозелітизм в Україні.

Небагато всесвітньо відомих і авторитетних особистостей здатні так самовіддано служити інтересам взаємоповаги, толерантності та миру на нашій багатоманітній планеті, яку впродовж минулих тисячоліть і донині роздирають міжрелігійні, міжрасові війни. Серед таких впливових, планетарно мислячих людей — Папа Римський Іван Павло II.

Вірю, що позитивні наслідки візиту Папи Римського у нашу країну зійдуть як те гірчичне зерно, що стає деревом. Тільки через роки майбутні покоління наших краян й уся людність світу об'єктивно визначать те, що було засіяно сьогодні під рясними червневими дощами у благодатну українську землю з любов'ю у серці і відкритою душею усіх нас.

Геннадій УДОВЕНКО,
голова фракції
Народного руху України.

Регіон: політичний спектр

Щоб ми так жили, як граємо у футбол

Як свідчать результати останнього дослідження, проведеного Донецьким інформаційно-аналітичним центром, переважна більшість донеччан перебуває у повній передвиборній готовності. Якби голосування відбулося зараз, то участь у ньому взяло б 65 відсотків опитаних (всього участь у дослідженні взяло 600 мешканців із дев'яти районів обласного центру).

Половину респондентів цікавить інформація про парламентські вибори, хоча, як зазначає директор центру Євген Копатько, загальний інтерес до політичного життя трохи згас. Попередній сплеск був пов'язаний зі справою Гонгадзе і скандальними записами майора Мельниченка.

Попри готовність іти на виборчі дільниці, у політичних симпатіях донеччани не такі впевнені. 27 відсотків опитаних проголосували б за представника Комуністичної партії. Зростання рейтингу КПУ, так само як і її лідера Петра Симоненка, дає підстави вважати, що і на чергових виборах до Верховної Ради третину голосів донеччан буде віддано за червоних.

Щодо інших політичних напрямів, то симпатизують їм лічені відсотки мешканців обласного центру. За Партію регіонів, кістяк якої становлять помітні в Донецьку лідери, проголосувало б 5 відсотків респондентів, за Партію зелених — 4, ПСПУ — 3 відсотки. По 2 відсотки мають шанс набрати СДПУ(о), СПУ, НДП, «Трудова Україна» та Ліберальна партія (що то «розкрученість» марки!). Ловців електоральних душ має надихнути досить-таки значна кількість тих, хто не визначився у виборі, — 24 відсотки, а також 10 відсотків, які проти всіх партій.

Запитання «За яку партію ви голосували на минулих парламентських виборах?» виявилося важкуватим для третини респондентів, які так і не змогли згадати про свій вибір трирічної давності.

Позитивно до діяльності Президента України Леоніда Кучми ставляться 11 відсотків опитаних, негативно — 59 відсотків. Керівництву країни в цілому довіряють 8 відсотків донеччан, зате керівництву області і міста — 28 і 43 відсотки відповідно. Рейтинг місцевих лідерів традиційно вищий, аніж політиків загальнонаціонального масштабу: діяльність голови обласної держадміністрації Віктора Януковича, народних депутатів України Володимира Рибака і Юхима Звягільського позитивно оцінюють відповідно 40, 58 і 52 відсотки опитаних.

Серед відомих у Донбасі постатей опитувані дедалі частіше називають прізвище президента футбольного клубу «Шахтар» Рината Ахметова: з березня по червень його позитивний рейтинг зріс утричі й нині становить 48 відсотків. Керівник футбольного клубу не раз заявляв, що не збирається йти в політику, а стрибок популярності соціологи пояснюють успіхами улюбленої команди в минулому сезоні. Варто зазначити, що, відповідаючи на запитання «Які найбільші досягнення Донбасу за останній рік?», більшість опитаних поставила на перше місце досягнення саме «Шахтаря». А не, припустимо, успіхи в економіці. Екологія, безробіття і низький рівень життя — ось три проблеми, які, за даними соціологів, найбільше тривожать мешканців обласного центру сьогодні.

Ліна КУЩ.

Безробітний — не означає непотрібний

Самоврядування

Курортний Бердянськ має свої особливості ринку праці. За даними міського центру зайнятості, лише 47 тисяч осіб із 81 тисячі працездатних зайняті в галузях економіки 133-тисячного міста. Решта сезонники, для яких літо — єдина пора року, коли можна щось заробити. Тож якщо влітку на обліку центру зайнятості перебуває близько 3000 осіб, то по завершенню сезону їх кількість подвоюється.

«Курортному місту — гідне обслуговування» — такий девіз нової програми, яку розробив та впровадив міський центр зайнятості за підтримки Бердянської міськради. У 1998-му в місті розпочалася реконструкція центрального проспекту. До цих громадських робіт було залучено й тих громадян, які перебували на обліку в службі зайнятості. За угодою про співпрацю між Бердянським міськвиконкомом та Запорізьким обласним центром зайнятості фінансування громадських робіт із оновлення проспекту здійснюється за рахунок Фонду зайнятості та з міського бюджету.

Нині Бердянським міським центром зайнятості спільно з органами місцевого самоврядування розроблено декілька програм про навчання, перенавчання, набуття нових професій безробітними. Наприклад, рішенням виконкому Бердянська від 16 березня 2000 року керівникам підприємств торгівлі, громадського харчування та курортної сфери було рекомендовано приймати на роботу тільки фахівців із відповідною освітою.

Програма здійснювалась поетапно. Спочатку вивчали сезонний ринок праці у попередні роки. Потім провели семінар, індивідуальні співбесіди профконсультанта та психолога з безробітними. Відтак 136 осіб виявили бажання навчатися. З них за конкурсом було сформовано три групи за професіями: офіціант-бармен (28 осіб), продавець (30), кухар (30). Навчалися безробітні у Вищому професійному училищі № 9. Терміни навчання були розраховані так, щоб до початку сезону слухачі вже стали до роботи. Більшості з них потому вдалося влаштуватися на роботу.

Загалом, станом на 1 червня, на обліку в Бердянському міському центрі зайнятості перебувало 5808 незайнятих громадян. 1507 вдалося підшукати роботу і працевлаштувати. У Запорізькій області на обліку перебуває 64 909 осіб і на одне вільне робоче місце претендують 9.

Юліана ШЕВЧУК.

Запорізька область.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Любов і віра з маленької зернини вирощують дерево

Щаслива людина — міцна держава

На шляху до громадянського суспільства

Нинішній рік — 10-річчя незалежності нашої держави і водночас 5-річчя Конституції України. Перші ювілеї молодої і водночас древньої держави — час, коли треба підбивати перші підсумки, аналізувати здобутки, робити висновки з помилок.

Україна відбулася як незалежна держава, триває її становлення як держави правової в загальноєвропейському розумінні. Цей процес ускладнюється реформуванням економіки, демократичні перетворення накладалися протягом останнього десятиріччя на різкий спад економічних і соціальних показників. Тому не можна оцінювати шлях, пройдений за ці роки, однозначно, як це роблять деякі політичні сили в Україні.

Після набуття незалежності ми повинні були створювати більшість державних інститутів майже з нуля і значною мірою впоралися із цим завданням. З другого боку — українська влада задекларувала і перед власним народом, і перед європейськими та світовими інституціями зобов'язання завершити в обмежені терміни реформу політичної системи, здійснити відповідні економічні зміни, піднести роль держави в обстоюванні інтересів та прав людини до рівня, що в результаті тривалих історичних процесів вже сформувався у країнах західної демократії. Тут ще маємо докласти значних зусиль.

Прийнята п'ять років тому Конституція визначила головні пріоритети, забезпечення яких мало б підняти нашу державу до рівня країн Європейського союзу. Україна є незалежною, демократичною, соціальною і правовою державою — це головний постулат Конституції (ст.1), який, на жаль, нині втілено далебі не в повному обсязі в реальне життя. Однак ми далекі від того, щоб «посипати голову попелом», як це роблять деякі українські політики, забуваючи про власні прорахунки і недоробки в державотворчому процесі, а часом і не бажаючи того визнавати. Цікаво, що після такого «посипання» постраждалими виявляються не самі «страждальці», а народ і держава, про яку вони нібито дбають.

З прийняттям Конституції було створено умови для здійснення реформи законодавства, зріс рівень законодавчого забезпечення основних прав і свобод громадян. Їх подальше забезпечення пов'язане зі здійсненням судової реформи, однак прийняті за цей час закони лише започаткували реформу судової влади. Далі має бути копітка й системна робота всіх гілок влади.

Протягом 10-річчя незалежності і за сотні років боротьби за неї ми накопичили значний досвід, яким можемо поділитися зі світом, бо лише наша держава і наш народ ним володіють. Протягом тисячі років українці жодного разу не зазіхали на чужі землі, а лише боронили свою і саме тому ми без амбіцій, першими у світі відмовилися від ядерної зброї і закликаємо це зробити інші держави. Саме наш народ має гіркий, але водночас і безцінний досвід ліквідації глобальних катастроф. І тому в нашому Основному Законі є стаття, яка відсутня у більшості європейських конституцій: «Кожен має право на безпечне життя і здоров'я довкілля»... За нинішніх умов ця стаття часто залишається декларованою, але, з другого боку, жодна країна світу не закладала у свій бюджет на подолання наслідків катастрофи такого відсотка коштів, як ми на Чорнобиль. Лише Україна, часом сам на сам з величезними труднощами змогла і намагається далі без збройних конфліктів і воєн розв'язувати проблеми повернення корінного народу на історичну батьківщину, а також етнічні, культурно-політичні та міжконфесійні проблеми.

Звичайно, знайдуться скептики, що скажуть чи подумають: знову НДП намагається всі негаразди прикрити мирним існуванням нації. Але що б вони сказали, якби від іскор, які дехто із них так щедро роздмухував, спалахнуло вогнище, що поглинуло б разом з ідеологічними противниками їхніх рідних? — Не приведи Господи! Недаремно народна мудрість попереджує: «Худой мир лучше доброй ссоры».

Водночас, і хочу на цьому наголосити, фракція НДП і наша партія ніколи не стояли осторонь проблем, що постали перед українським суспільством. Зубожіння значної частини громадян, безробіття, загострення демографічної ситуації, стагнація медицини, високий рівень корумпованості та злочинності у суспільстві, врешті-решт, обмеженість прав і свобод людини і громадянина, визнаних світовою спільнотою, — все це заважає нам стати цілковито державою, про яку йдеться в першій статті нашої Конституції. По суті, досі держава не має стратегії розвитку культури, науки та освіти в Україні. Ми ризикуємо втратити не лише колективи та окремих видатних діячів науки і культури, Україна постала перед загрозою втрати частини власного культурного поля. Ця проблема потребує термінової реакції і парламенту, і уряду, і Президента.

Проблематичною залишається і сфера інформаційного простору. Його віддано на відкуп олігархічним групам і що далі, то більше в українському медіа-просторі верховодять не українські інтереси, не продержавна ідеологія. Варто згадати, що саме НДП загострила увагу влади і суспільства в цілому на проблемі клановості та корупції. Саме НДП домоглася усунення від влади одного із засновників кланової політики Павла Лазаренка. Єдиною альтернативою кланам та групам і взагалі тіньовій політиці НДП вважає зміцнення українських партій, розширення їх участі в політичному житті суспільства та його структуризацію. Тому депутати фракції подали низку законопроектів, що покликані врегулювати ці питання, зокрема: «Про політичні партії в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про адміністративно-територіальний устрій України», «Про всеукраїнський референдум».

Розв'язання проблем потребує наполегливості і системності

Ще одним важливим питанням розвитку держави і забезпечення прав людини НДП вважає підвищення добробуту та посилення соціальної захищеності громадян. Лише протягом останніх місяців у зв'язку із зверненням місцевих органів влади, громадських організацій та за ініціативою депутатів фракції було внесено законопроекти, що мали б розв'язати низку соціальних проблем. Поштовхом для законодавчих ініціатив бувають різні обставини і причини. Зокрема, це може бути й інформація, отримана під час спілкування депутатів з виборцями, чи їхнє колективне звернення, чи навіть лист з округу. Секретаріат фракції Народно-демократичної партії отримує багато листів від громадян із регіонів, в яких порушується цілий спектр соціально-економічних проблем. Часто під час детальнішого вивчення з'ясовується, що вони мають не місцевий характер, а загальнодержавний, тому їх треба розв'язувати на законодавчому рівні. Наприклад, як це сталося під час моєї поїздки до міста Сміла Черкаської області навесні нинішнього року. Сміляни порушили низку питань, що їх турбували. Здебільшого вони стосувалися соціальної сфери, матеріальної допомоги ветеранам війни, особам, що мають статус постраждалих від аварії на Чорнобильській АЕС, та інвалідам. Зокрема, тоді йшлося про фінансування пільг та субсидій на оплату електроенергії, природного, скрапленого газу та житлово-комунальних послуг.

З метою врегулювання цієї проблеми фракція НДП направила низку пропозицій Міністерству фінансів України із зазначенням конкретних джерел фінансування пільг, передбачених статтею 58 Закону «Про державний бюджет України на 2001 рік», що були зупинені через брак коштів. Таким джерелом, як вважає фракція, могло б бути перевищення надходжень до державного бюджету. Згодом, після звернення деяких ветеранських організацій НДП ініціювала проект закону, в якому йдеться про відновлення низки пільг, передбачених Законом «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Не раз органи місцевої влади порушували питання щодо врахування в державному бюджеті на 2001 рік коштів на відшкодування непередбачених витрат місцевих бюджетів що виникли у зв'язку з введенням в дію Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами». З огляду на це побажання фракцією НДП розроблено і внесено на розгляд парламенту відповідний законопроект. 21 грудня 2000 року Президент України підписав Закон «Про погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами». Згідно зі статтею 18 передбачалося списання з платників податків простроченого боргу, наявного станом на 31 грудня 1999 року і не сплаченого на день набрання чинності цієї статті. Але, на час набрання чинності статті 18 закону, переважну більшість місцевих бюджетів вже було затверджено і тому частина коштів, передбачених доходною частиною, була втрачена, хоча й підлягала списанню згідно з цим законом. На відшкодування непередбачених витрат місцевих бюджетів законопроектом, який ініціювала фракція Народно-демократичної партії, пропоновано в 2001 році спрямувати кошти загального та спеціального фондів держбюджету, в разі їх перевищення встановленого показника на субвенцію місцевим бюджетам для погашення витрат, які з'явилися в зв'язку зі списанням з платників податків боргу, наявного на 31 грудня 1999 року і не сплаченого на час набрання чинності Закону України «Про погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами».

Важливо, що більшість внесених фракцією законопроектів не передбачає додаткових виплат з держбюджету. Це означає, що депутати фракції подбали про те, щоб реалізація їхніх ініціатив не була пов'язана з перерозподілом бюджету та урізанням фінансування інших категорій працівників бюджетної сфери, а вишукала новий механізм залучення коштів.

Тисячі мешканців Закарпаття постраждали цієї весни від повені. Сьогодні в чинному законодавстві відсутній дієвий механізм відшкодування державою непередбачених збитків громадянам, що заподіяні в результаті екологічних катастроф. Це стає причиною не тільки того, що в таких місцях затримують відновлювальні роботи. Через брак коштів та недостатню державну допомогу зростає соціальна напруженість. З огляду на це фракція НДП розробила законопроект, яким пропоновано додаткове фінансування з держбюджету сум на відшкодування збитків, заподіяних в результаті екологічних катастроф власникам знецінених заощаджень, розміщених в період до 2 січня 1992 року в установи Ощадбанку СРСР та державного страхування СРСР, що діяли на території України, а також у державні цінні папери. Ця законодавча ініціатива має на меті надання матеріальної допомоги постраждалим внаслідок екологічних катастроф — малозабезпеченим верствам громадян, котрі власним коштом не лише не в змозі достатньою мірою відреагувати на наслідки стихійного лиха чи катастрофи, а часом взагалі залишаються без засобів для існування. Законопроектом пропонується надати одноразову грошову допомогу малозабезпеченим пенсіонерам, повернувши їм певну суму знецінених заощаджень, вкладених ними до 2 січня 1992 року в установи Ощадбанку СРСР та державного страхування СРСР, що діяли на території України.

Соціальна сфера, питання освіти, охорони здоров'я близькі і добре знайомі для депутатів фракції Народно-демократичної партії, в лавах якої є науковці, педагогічні працівники, медики. Саме цим пояснюється постійний інтерес та розуміння проблем, що характерні для бюджетної сфери. Як відомо, у попередні роки невиплата та затримка заробітної плати в усіх сферах набула катастрофічних масштабів. Особливо гостро це питання постало серед бюджетників, зокрема освітян. Загострювалася ситуація ще й тим, що працівникам цієї галузі, які, окрім того, що по кілька місяців не отримували зарплати, не виплачувалися і надбавки за вислугу років та щорічна допомога на оздоровлення, передбачені Законом України «Про освіту». Чиновники пояснювали ситуацію не браком бюджетних коштів, а відсутністю механізму здійснення їх виплат. Спробою законодавчого врегулювання цієї проблеми став законопроект, розроблений народними депутатами членами фракції НДП. В ньому пропонувалося, щоб у 2002-му та наступних роках, аж доки не буде погашено заборгованість, в державному бюджеті на її ліквідацію була передбачена сума, що мала б бути включена до переліку захищених статей. Її розмір автор пропонував встановити в обсязі не менш як 20 % від суми, яка спрямовується на виплату зарплати освітянам. За запропонованим механізмом заборгованість можна було б погасити протягом трьох наступних років. Проте Міністерство фінансів та парламентський Комітет з питань бюджету, здається, не сприймають наведених аргументів. Але немає серйозних підстав для «блокування» законопроекту та постанови, що мають на меті розв'язання однієї із болючих соціальних проблем.

Звичайно, згадані ініціативи фракції не розв'язують одразу всіх проблем, що постали перед нашим суспільством під час реформ, однак саме системність і наполегливість у роботі владних структур всіх рівнів і всіх гілок влади сприятиме їх подоланню і забезпеченню конституційних прав українських громадян. І фракція НДП у Верховній Раді України, і вся наша партія на практиці намагаються реалізувати гасло «Людина — родина — добробут — Україна».

Олександр КАРПОВ,
голова фракції Народно-демократичної партії у Верховній Раді України.

Отримати благословення Заходу нам допоможе Польща

«Ми хочемо, щоб і після набуття Польщею членства в ЄС Україну розглядали не як буфер, а як рівноправного партнера», — наголосив Голова Верховної Ради України Іван Плющ під час учорашньої зустрічі з міністром закордонних справ Республіки Польща Владіславом Бартошевським.

Глава польського зовнішньополітичного відомства нагадав, що уряд Польщі одним із перших визнав незалежність України, і нині на міжнародній арені він всіляко підтримає наше прагнення стати органічною частиною об'єднаної Європи.

Заборона на ядерні випробування — анахронізм?

ЗМІ США поширили повідомлення про намір адміністрації президента перервати 9-річний мораторій на проведення ядерних випробувань.

Такий висновок зроблено на даних звіту уповноважених осіб із адміністрації Буша. Його темою стало питання про терміни підготовки до випробувань основного американського полігона в штаті Невада. Отже, США готові в односторонньому порядку розірвати угоду про заборону на проведення ядерних випробувань. Спецкомісія вивчає можливості їх відновлення в пустелі Невада протягом найближчих трьох місяців. У свою чергу експерти стверджують, що випробувальний полігон може бути підготовлено до роботи лише через три роки.

Проблема може перерости зі стратегічної в політичну, бо демократи, які мають більшість голосів у сенаті, не впевнені в тому, що підтримають ратифікацію проекту, пише «Гардіан».

Нагадаю, США підписали заборону на проведення комплексних ядерних випробувань ще 1996 року, але в 1999-му сенат, більшість в якому належала тоді республіканцям, відмовився його ратифікувати.

Нині в США діє мораторій на ядерні випробування, але заступник міністра оборони США Пол Уолфовиць визнав, що «за певних обставин» мораторій цілком може бути порушено.

Отже, нова адміністрація має намір переглянути і заборону, і мораторій, вважаючи, що вони становлять собою перешкоду в підтриманні ефективності та безпеки ядерного арсеналу країни. Крім того, нині в США розробляється новий тип ядерної зброї, який вимагає випробувань. Тепер справа за тим, щоб переконати НАТО і Європу: заборона на випробування — анахронізм часів холодної війни. Крім того, США намагаються взагалі вилучити це питання із списку тем наступного саміту «великої вісімки» в Генуї.

Можливо, уже сьогодні на черговому брифінгу в МЗС буде озвучено точку зору України з цього питання. «Анахронізми», думається, обов'язково стануть предметом обговорення українських властей з радником президента США з нацбезпеки Кондолізою Райс. 24—25 липня вона збирається відвідати Київ.

Яна СТАДІЛЬНА.

І про це, і про те

Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах вважає недостатнім рівень взаємодії України та Росії щодо розв'язання питань співробітництва. Зокрема, міждержавна комісія, яку очолюють прем'єри двох країн, востаннє збиралася на засідання в липні 1999 року... За підсумками розмов з московським колегою Касьяновим про активізацію діалогу, планують, що на початку жовтня в Києві відбудеться зустріч глав урядів України та Росії. Восени в Харкові готується також друга зустріч представників ділових кіл за участю Леоніда Кучми й Володимира Путіна.

А поки що цього тижня до Києва прибуде голова МЗС Ігор Іванов. Предметне обговорення питань, пов'язаних із перебуванням Чорноморського флоту РФ на території України, — одна з цілей його візиту 12 липня. Крім того, глави МЗС РФ та України обговорять актуальні міжнародні та регіональні проблеми. При цьому особливий акцент буде зроблено на реалізації програми, що передбачає подальші радикальні скорочення стратегічних наступальних озброєнь за збереження та дотримання Договору про ПРО від 1972 року.

За три перші дні фестивалю Сан-Фермін, що проходить у Памплоні, потерпіло близько 10 осіб. За даними медиків, двоє учасників знаменитих забігів було поранено рогами розлючених биків, решта — отримали травми, послизнувшись на мокрій бруківці.

Фото АП.

У Харрісона — рак

58-річний екс-«Бітлз» Джордж Харрісон звернувся до швейцарського онкологічного шпиталю Св. Джованні з приводу пухлини головного мозку. Відомий онколог Франко Каваллі підтвердив факт звернення до нього відомого музиканта, але відмовився повідомити подробиці. Газета «Зоннтагцайтунг» пише про те, що Джордж проходив курс лікування в цьому шпиталі в травні й нагадує, що Харрісон уже переніс операцію з приводу видалення ракової пухлини у легенях у місті Рочестері.

Парк вампірів

Уряд Румунії оголосив, що тематичний парк «Дракула-Ленд», рішення про створення якого було прийнято зовсім нещодавно, буде побудований біля старовинного міста Сігішоара у Трансільванії. Парк буде присвячений відомому персонажу романів і фільмів жахів — вампіру Дракулі, прототипом якого є реальний румунський аристократ п'ятнадцятого століття граф Влад, що прославився своєю жорстокістю. За словами представників влади, вони сподіваються, що цей парк атракціонів площею 60 гектарів залучить близько мільйона відвідувачів на рік.

Щелепа-25

Акула напала на хлопчика біля побережжя Каліфорнії і відкусила йому праву руку. Дядько хлопчика зміг витягнути акулу на берег, її вбили і співробітники бригади швидкої допомоги витягли з її шлунка руку хлопчика. Троє хірургів і група помічників протягом 12 годин пришивали хлопчикові руку. Тепер вони кажуть, що вона, найімовірніше, буде нормально рости.

Ставка на вміння

Майже рік Бундестаг обговорював одне з «найгарячіших» питань — можливості запрошення до країни висококваліфікованих фахівців для роботи в різних галузях економіки. Нещодавно фракція правлячої Соціал-демократичної партії (СДП) одностайно прийняла запропоновану концепцію про імміграцію фахівців. Необхідність такого кроку зумовлюється гострою їх нестачею серед населення, хоча в Німеччині налічується близько 4 млн. безробітних.

При цьому було заявлено, що для зарубіжних фахівців —біженців і переселенців, які вже проживають у країні, також буде створено умови для підвищення їхньої кваліфікації, а програма інтеграції допоможе всім прибульцям скоріше адаптуватися в суспільстві. Вона фінансуватиметься переважно за рахунок роботодавців. Проблема така важлива, що цього разу навіть опозиція підтримала правлячу партію. Адже крім браку фахівців у галузі комп'ютерних технологій, «дірки» виявлено практично в усіх найважливіших для економіки галузях. Тому розумні голови і вправні руки в Німеччині справді на вагу золота.

Концепція СДП передбачає також поправки до прийнятого нещодавно закону про іноземців. Зокрема, буде посилено захист від висилки з країни. Якщо раніше переселенці, що перебували під страхом видворення, три місяці, не маючи жодних прав, очікували свого «вироку», то в майбутньому вони можуть розраховувати на статус обмеженого перебування в Німеччині. Експерти вважають, що таке рішення — великий крок уперед політиків СДП, котра хоча й повільно, але наполегливо намагається зробити якомога більше для інтеграції в суспільство іноземців, яких у країні — кожний сьомий. Щоправда, вони ж пояснюють це не тільки турботою про країну рідну, а й про власні інтереси: чергові парламентські вибори не за горами і соціал-демократи заздалегідь забезпечують собі очки виборців.

Окремим рядком у концепції обумовлено міграцію переселенців-євреїв з країн Східної Європи. Передбачено, що протягом наступних чотирьох років їх прибуде до Німеччини близько 25 тисяч. Президент центральної ради євреїв Пауль Шпігель зажадав, щоб обов'язковим для тих, хто в'їздить, було знання німецької мови. — Лише ті, хто володіє німецькою, —вважає він, — матимуть шанс увійти до структури ринку праці. Адже 2/3 євреїв, контингентних біженців, які вже в'їхали до країни, мешкають тут на соціальну допомогу. І лише через незнання німецької. Протягом майже двох років очікування дозволу на в'їзд до Німеччини вони можуть вивчити мову країни свого майбутнього перебування — така думка президента центральної ради євреїв.

Концепція з міграції — практично проект відповідного закону. І хоча до літніх парламентських канікул депутати навряд чи встигнуть його прийняти, та вже у вересні він може бути ухвалений. Німеччина відчиняє двері для тих, хто може сприяти її розквіту.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Хроніка. Факти. Події

■ **Київ**

Робочі зустрічі

Учора з робочим візитом до України прибув Прем'єр-міністр Республіки Молдова Василе Тарлев. Сьогодні відбудеться його зустріч з Головою Верховної Ради України Іваном Плющем.

■ **Скоп'є**

Відхилили мирний план

Лідери македонських етнічних албанців відкинули західний план врегулювання конфлікту в цій країні: західні пропозиції не можуть зупинити збройну боротьбу між урядовими військами Македонії та етнічними албанцями.

■ **Загреб**

Мілошевич не останній

У Хорватії вибухнула урядова криза. Причина — рішення прем'єра Івіци Рачана видати Міжнародному трибуналові в Гаазі двох хорватів, яких звинувачують у здійсненні воєнних злочинів у 1993-1995 роках. На знак протесту віце-прем'єр Горан Гранич та три члени кабінету міністрів склали з себе повновваження.

■ **Тирана**

Перемога соціалістів

Правляча Соціалістична партія Албанії здобула перемогу у другому турі парламентських виборів. Лідер соціалістів Ілір Мета оголосив про те, що до 35 місць у парламенті, отриманих у першому турі, його партія отримала ще 37 місць у другому.

■ **Бредфорд**

Расова нетерпимість

Тут у ніч на неділю сталися найбільші за останні місяці заворушення на расовому грунті. Протягом 8 годин на вулицях міста тривали сутички між групами підлітків британського походження та вихідцями з країн Азії.

■ **Мурсія**

Бактерія з кондиціонера

На півдні Іспанії почалася епідемія пневмонії, що викликана бактеріями легіонели. У Мурсії одночасно захворіло 117 осіб. Відомо, що ця бактерія інтенсивно розмножується та поширюється у системах кондиціонування повітря. Влада від'єднала там всі кондиціонери для пошуку джерела легіонели.

■ **Сан-Пауло**

Втеча

105 ув'язнених здійснили втечу із тюремного комплексу Карандиру в Бразилії. Це наймасовіша втеча за всю історію другого за величиною у світі тюремного комплексу.

■ **Буенос-Айрес**

Молодим перехід заборонений

Завершився конгрес ФІФА. Було прийнято новий регламент, що визначає статут і правила переходу футболістів із клубу до клубу. Йдеться передусім про захист молодих футболістів, яким заборонений перехід до 18 років.

■ **Маніла**

Краще перепильнувати

Для охорони приміщення суду, де завтра буде відновлено слухання антикорупційної справи щодо екс-президента Філіппін Джозефа Естради, залучаються 4 тисячі поліцейських.

Заарештовано лідера «Абу Сайяф»

Сили безпеки Філіппін повідомили про арешт на півдні країни одного з лідерів мусульманського повстанського угруповання «Абу Сайяф», яке, як і раніше, утримує більш як 20 заручників.

На знімку АП: *чергове повідомлення влади Філіппін про арешт і заручників.*

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Важка вода 1986-го

Радіація на колесах

Позаду 15-ті роковини Чорнобильської трагедії — події, що лишила після себе страшні екологічні рубці та незагойні рани в душах і долях сотень тисяч людей.

У перший день аварії, коли скупа на правду інформація з грифом «цілком таємно» ще тільки надходила у найвищі інстанції, а обмежене коло вчених лише прогнозували можливі наслідки катастрофи, з духмяним поліським вітерцем та багатоводною течією Славутича на місто насувалася підступна загроза. Але перші радіонукліди потрапили до Києва іншим шляхом.

Довідавшись про аварію на ядерному об'єкті поблизу Києва, радіологічна служба міськСЕС негайно видала рекомендації відповідним районним та іншим службам посилити контроль за радіаційним фоном міста. І вже після обіду 27 квітня 1986 року в місті було виявлено перші забруднені радіонуклідами автомобілі. А в ніч з 27 на 28 квітня тисячна колона автобусів і вантажівок, які поверталися до Києва після евакуації населення з Прип'яті, була зупинена на підступах до столиці.

Вранці 28 квітня на засіданні міськвиконкому керівництво міста з'ясувало, хто і чому зупинив колону автотранспорту, що поспішала додому на свої автопідприємства, щоб вчасно вийти на маршрути міста. Пояснення давав інженер-фізик радіаційної служби СЕС міста Юрій Тацій. Він зазначив, що в місті несподівано і раніше, ніж можна було очікувати, зафіксовано випадки забруднення радіонуклідами транспортних засобів: до сотні мілірентген. Експлуатація такого транспорту створює реальну загрозу здоров'ю водіїв і пасажирів. Особливо постраждала траса, що з'єднує Київ з Поліським регіоном, а рух транспорту призведе до забруднення радіонуклідами вулиць Києва. Вже 29—30 квітня в місті було зафіксовано різке підвищення радіаційного фону.

В'їзд забрудненого транспорту в столицю заборонили. На дев'яти напрямках до міста створили пости дозиметричного контролю і розпочали спорудження пунктів санітарної обробки транспорту (ПуСО). Відповідав за будівництво цих об'єктів, організацію і проведення всіх дезактиваційних заходів штаб цивільної оборони (ЦО) Києва. Для дезактивації транспорту використовували спеціальний водний розчин. На пунктах санітарної обробки накопичувалася значна кількість забруднених радіонуклідами помивних вод, які тимчасово збирали в наземні чи підземні сховища-накопичувачі. Для очищення такої води на ПуСО передбачалося будівництво відповідних стаціонарних очисних споруд.

Очищення води від радіонуклідів — справа не нова. Для цього є широко відомі готові технології. Проблема була лише в терміновій розробці відповідних проектів і створенні досить складних очисних споруд, адже стічні води містили значну кількість радіоактивних речовин.

Критична ситуація вимагала неординарних рішень. Керівництво Києва і штаб ЦО били на сполох і були готові розглядати будь-які пропозиції. Найрозумніша надійшла з Київського політехнічного інституту (нині НТУУ «КПІ»). Група вчених хіміко-технологічного факультету, а саме Олександр Шутько, автор цих рядків та Віталій Басов запропонували технологію очищення забруднених радіонуклідами вод, яка не потребувала створення стаціонарних очисних споруд. Дезактивація води здійснювалася безпосередньо в ємкостях-накопичувачах спеціально розробленими ефективними реагентами. Через 1,5—2 години після такої обробки радіоактивні речовини осідали на дно, а відстояна вода, яка відповідала нормам, відкачувалася на місцевість або використовувалася для поливання доріг. Ми, визначивши нуклідний склад забруднених вод, розробили рецептуру ефективних реагентів, знайшли підприємства, які могли б їх виготовляти, та спроектували пересувну мобільну установку для практичної роботи в польових умовах.

У третій декаді травня О. Шутько власноруч відібрав проби радіоактивної води безпосередньо біля зруйнованого енергоблоку ЧАЕС. В Інституті ядерних досліджень НАН України та Інституті загальної та комунальної гігієни Міністерства охорони здоров'я перевірили ефективність запропонованої технології, схвалили і рекомендували до застосування. За підтримки штабу ЦО Києва на ВО імені Артема та Ленінській кузні за лічені дні було змонтовано першу пересувну автомобільну установку для очищення забрудненої радіонуклідами води.

Учасники описаних подій (зліва направо) Лев Малахов, Олександр Шутько (помер у 1996 році), Анатолій Крисенко

Водночас на Рубіжанському ВО «Краситель» виготовили першу партію ефективного комплексного реагенту і передали до Києва.

Польові випробування запропонованої технології показали високу її ефективність. Ступінь очищення забрудненої води сягав трьох порядків, що в реальних умовах вважалося недосяжним. Напруження на головних ПуСО Києва північного напрямку за два дні було знято.

6 червня 1986 року наказом начальника ЦО Києва при міському штабі ЦО утворили групу дезактивації води, до складу якої увійшли фахівці КПІ — автори розробки, водії, прибористи, компресорники. Контроль якості очищеної води здійснювала служба СЕС Києва. Керівником підрозділу призначили О. Шутька, його заступниками — мене і В. Басова. У липні 1986 року на київських заводах «Дормаш» та «Строймаш» стала до ладу ще одна модернізована пересувна установка. Розробкою зацікавилися центральні штаби ліквідації наслідків аварії в Чорнобилі та в Білорусії.

Упродовж 1986 року і до кінця 1987-го створений підрозділ працював у режимі швидкого реагування та планового чергування на ПуСО Київської області, в 30-кілометровій зоні, в Білорусії та на пунктах помиву техніки Південно-Західної залізниці. За період роботи було очищено близько 50 тисяч куб. м помивних вод. Реалізація розробки та самовіддана праця фахівців КПІ дали змогу заощадити державі понад 18 мільйонів рублів (у цінах 1986 року). Крім того, відпала потреба у створенні стаціонарних очисних споруд на ПуСО. До речі, вони через певний час мали перетворитися на довічні радіоактивні могильники. Будівництво цих споруд було зупинено. До того ж винахід вчених зберіг (і це головне!) здоров'я і життя людей, яких вже чекали на будівництві очисних споруд в активній зоні.

Рішенням урядової комісії елементи запропонованої технології та прогресивний київський досвід були використані на ПуСО в 30-кілометровій зоні ЧАЕС, а пересувні установки запровадили в полках і дивізіях ЦО СРСР, працювали вони і в Білорусії.

Для очищення помивних вод залізничного транспорту на станції Вільча Південно-Західної залізниці був збудований і працював рухомий залізничний потяг. У його проектуванні та будівництві брали участь науковці КПІ.

Про роботу цього підрозділу писала центральна преса на сторінках газет «Правда» від 15.08.1986 р., «Правда України» від 17.12. 1986 р. У 1987 році розробка вчених відзначена Золотою, Срібною та Бронзовою медалями ВДНГ СРСР, а в 1989-му — висунута на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки.

Анатолій КРИСЕНКО,
доцент кафедри промислової екології КПІ.

Справжня американська пригода

Невигадана історія

«Ти вмієш користуватися мікрохвилівкою?» — запитала Ірина. «А що тут уміти. Виставляєш час і вмикаєш», — Валя упевнено поклала булочки до духовки.

Все починалося з круасанів. Ні, раніше. Все почалося з того, що напередодні вони повернулися додому дуже пізно, а Кетрін поїхала в гори. А втім, ця історія почалася ще тоді, коли ті героїні, Ірина і Валентина, у складі групи донецьких фахівців уперше потрапили до Сполучених Штатів і оселилися в родині американців — так було передбачено умовами тритижневого стажування. Сам заокеанський переліт мав би стати небуденним фактом біографії. Але хто міг знати, що головні пригоди ще попереду...

— Наші господарі, Кетрін і Брюс, — корінні американці, — згадує Ірина, — а ми ж бо англійською майже нічого не розуміли. На зустрічах у нас були перекладачі, а от удома... Ми приїхали до господарів у п'ятницю, і цього ж вечора вони збиралися в гори, кататися на лижах. Вони планували провести там весь уїк-енд.

Нам як гостям відвели цілий поверх. Спальня, ванна, туалет, більярд, тренажери, кухонна стійка — все було в нашому розпорядженні. Кетрін показувала, як відкривати воду, де що вмикається, а Валентина охала від таких розкошів і лише повторювала: «Я все одно нічого не зрозумію, запам'ятовуй ти, Іро». Американка видала ключі від будинку, на брелку яких було записано її домашній і мобільний телефони, і побажала нам «enjoy» — насолоджуватися. Вона поїхала, а ми відправилися до кантрі-клубу, де танцювали до упаду.

Додому нас підвіз один із організаторів, Стів, він розмовляє українською. Їхати далеко, хвилин сорок від центру. Було близько півночі, почався дощ. Встромляю ключа у двері мансарди (звідти вхід до будинку), а він не повертається. І так, і так — нічого не виходить. «Валю, що робити?» — питаю. «Не знаю, вона ж тобі показувала все, а я не вникала».

Навкруги ані душі. Мокрі від дощу, підходимо до сусідського будинку. Натискаю на дзвінок. За дверима гавкає собака. Ми радіємо: оце, мабуть, хтось вийде. І справді, двері відчиняються, на порозі — хлопець-тінейджер. Овва, як же це буде англійською... «Соррі, Кетрін френд, пліз телефон, ноу хоум...» Хлопець проводжає мене до кухні і показує на телефон. Я набираю мобільний номер Стіва і... чую якесь повідомлення англійською.

Сходами з другого поверху спускається господар будинку, мабуть, батько цього тінейджера. Він страшенно розлючений і щось гнівно і швидко говорить. Намагаюся йому пояснити, хто ми такі. Він вихоплює в мене з рук брелок із телефонами і набирає домашній номер Кетрін. Там, звісно, ніхто не відповідає. Я тицяю йому номер Стіва. На щастя, той бере трубку. «Стіве, ми тут, на вулиці». Американець вихоплює трубку і щось обурено каже. Стів обіцяє приїхати. Слава Богу, нічліг надворі нам не загрожує.

Американець недвозначно показує мені на двері. Дощ не припиняється. Валя цокає зубами: «Ну що?». А що, поки прийде допомога, чекати хвилин сорок. Ми шоковані поведінкою сусіда: як так, виставити жінок надвір, у таку погоду. Потім Стів пояснив, що це цілком логічно: «Але ж ви зазіхнули на його територію. Це його будинок. Вас туди ніхто не запрошував. Так не заведено».

А будинок, як з`ясувалося, відчинявся через гараж. Тільки-но потрапили додому, впали на ліжко і заснули. Здавалося, найстрашніше позаду.

Ранок ми почали із занять на тренажерах. Треба ж випробувати на собі переваги американського побуту! Я вимила голову і обмотала її рушником, а тим часом зварилася кава — можна і снідати. У шафі знаходимо пакуночок із круасанами. «Їх неодмінно треба підігріти, де ти бачила, щоб круасани їли холодними?» — наполягає Валя. Хм, після повернення я розповідатиму, що на сніданок у нас була кава із гарячими французькими булочками...

«Ти вмієш користуватися мікрохвилівкою?» — запитую. Ані в мене, ані у Валі вдома такої техніки немає. Втім, моя колежанка не бентежиться. Америка додає впевненості у своїх силах. «А що там користуватися. Виставляєш час і вмикаєш. П'ять хвилин вистачить», — і сміливо кладе круасани до духовки.

Хвилини за дві з'являється запашок. «Валю, наш сніданок горить!» Відкриваю дверцята — звідти валить густий дим. І тут чується пронизливе завивання: спрацювала протипожежна сигналізація. «Згодна, п'ять хвилин — це було забагато, — знехотя погоджується Валя і... вмощується на м'якому дивані. — Телефонуй Стіву, у тебе краще виходить».

Після наших нічних пригод Стів зовсім не в захопленні від нових звісток. «Чи не знаєте ви коду сигналізації?» Дивлюся на табло, де миготять вогники. Ні, коду ми не знаємо. Зітхнувши, Стів обіцяє приїхати. Щойно кладу трубку, як на порозі з'являється поліцейський. Якось він знайшов вхід. До будинку, один за одним, під'їжджають пожежники і швидка допомога. Служба 911 у них справді працює оперативно! Сирена виє безупинно. Боже мій, що думає тепер той сердитий сусіда!

«Куди ти зникла, треба порозумітися! — гукає Валя. — До речі, і не забудь, щоб ми сфотографувалися із поліцейським на пам'ять». У мене залишилася ця фотографія: американець у формі і ми обабіч, причому я в чалмі, накрученій навколо голови — адже щойно з ванни. Але фотографувалися ми вже потім, а тепер у будинку було повно народу. Щоправда, пожежники швидко втратили інтерес: відкритого вогню не було. Запасів моєї англійської бракує, аби пояснити, що до чого.

Приїхав якийсь молодий чоловік. «Напевне, страховий агент», — киває Валя. З'ясувалося, це зять нашої господарки. І він теж у курсі. Так у них сигнальна система працює. Побіг одразу на верхній поверх, туди, де кімнати господарів, аби переконатися, що нічого не пошкоджено. Американці зателефонували Кетрін на мобільний, розшукали її в горах, дізналися код і відключили цю жахливу сирену. І ось після того ми сфотографувалися на пам'ять.

Будинок спорожнів. Тиша. «Валю, що ти робиш?» — питаю, побачивши її з ручкою в руках. «Пишу пояснювальну», — зітхає та. «Навіщо?» «Ну як навіщо? — обурюється Валя. — Невже ти думаєш, що після всього цього нас залишать в Америці? Депортація впродовж 24 годин. Сідай і ти пиши, незабаром Стів приїде. Мовляв, я, така і така, усвідомила свою помилку і щиро жалкую... Давай хутенько, нам іще речі складати.»

Та з'ясувалося, виселяти, а тим паче депортувати, нас ніхто не збирався. Кетрін повелася незворушно: повернувшися після уїк-енду і побачивши, що майно і будинок не постраждали, лише посміхнулася. «Але ж за виклик рятувальників доведеться платити?» — поцікавилися ми. «Вперше і вдруге це мені нічого не коштуватиме. За третім разом платити треба. Але поки що був перший», — заспокоїла господиня.

Наші «поневіряння» ми думали зберегти в таємниці від інших членів групи, але... Зрештою, нам усі заздрили: в нас була справжня американська пригода!

...Ми розмовляємо з Іриною, сидячи за столиком вуличного кафе і ось уже півгодини марно намагаючися привернути увагу дівчини-офіціантки. Схоже, після того, як ми замовили яблучний сік, вона втратила до нас будь-який інтерес. Ні, це не Америка...

Ліна КУЩ.

Актуально

Легалізовані посилки

Нарешті унормовано діючу на залізниці практику передачі через провідників посилок. Тепер гроші отримуватимуть не провідники, які ризикували, здійснюючи провіз посилок, а «Укрзалізниця». Поки що перевезення відправлень здійснюватиметься в порядку експерименту в пасажирських поїздах формувань Південно-Західної залізниці. Називатиметься така послуга «Експрес-передача».

Згідно з тимчасової інструкції, експрес-передачі здійснюються лише на території України і прийматимуться у відправника та видаватимуться одержувачу на станціях формування та обороту поїзда, а також на станціях, де зупинка поїзда становить не менш як 20 хвилин з моменту подачі поїзда на посадку. Прийняття посилок припиняється за 5 хвилин до відправлення поїзда, а видача — за 3 хвилини. Прийом та видача експрес-передачі здійснюється провідником. Передавати можна: конверти (з документами, іншою кореспонденцією) вагою 200 гр., пакунки вагою до 1 кг. Забороняється перевозити предмети, які за своїм характером або упаковкою можуть становити небезпеку для пасажирів, працівників залізниці, призвести до забруднення чи псування іншої кореспонденції. Також забороняється перевозити вогнепальну зброю всіх видів та боєприпаси до неї, холодну зброю всіх видів, вибухові та легкозаймисті речовини, наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги та прекурсори, токсичні та радіоактивні речовини, ртуть, кислоти, мінеральні добрива та інші отруйні, їдкі речовини, іноземну валюту, національну валюту України, отруйні рослини та тварин, продукти, що швидко псуються (сирі — м'ясо, риба, птиця, яйця, молоко, субпродукти, вироби з м'яса, риби, птиці, молока, яєць з терміном реалізації до 72 годин, продукти з терміном реалізації до 10 діб), носіїв інформації перевірка яких під час прийняття неможлива (дискети, аудіо-, відеокасети, компакт-диски тощо), цінні папери (акції, облігації тощо). Хоча як повинен перевіряти провідник зміст запакованої посилки — невідомо. Хіба що обмежитися переліком вмісту посилки, який повинен написати відправник. За послугу сплачується офіційно встановлена ціна. Передачі видаються провідником вагону за пред'явленням посвідчення з фотокарткою та мокрою печаткою, яке підтверджує відповідність особи проставленим на експрес-передачах реквізитам. Усі оці перестороги, як на мене, правильні, але вони не спонукатимуть до легальних перевезень посилок. І де гарантія, що поруч з легальними посилками, тепер уже під прикриттям можливості офіційного перевезення, не будуть «ліві», які даватимуть, як і раніше, додатковий заробіток провідникам.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Справа полковника»

Факт полягає в тому, що полковника Селюка Миколу Романовича 1 жовтня 1993 року було звільнено з посади заступника начальника управління кадрів Міністерства оборони України

Уже протягом семи років ім'я полковника Миколи Селюка час від часу з`являється у вітчизняних засобах масової інформації. Так само, як в листах офіційних запитів адміністрації Президента України, всіх судових інстанцій від військового суду Київського регіону до Верховного Суду України, Генеральної прокуратури, Верховної Ради України та окремих депутатів, Міністерства оборони. Складається враження, що ця людина стає якимось символом боротьби з бюрократичною машиною військового відомства за відновлення грубо порушених прав, себто за справедливість. Немає потреби повторювати всі газетні публікації, що створили пану Селюку ореол борця. Краще взяти факт і знайти йому пояснення лаконічними формулюваннями офіційних документів, тим паче що матеріалів судових справ, запитів та відповідей, пояснювальних записок тощо вистачає.

Факт полягає в тому, що полковника Селюка Миколу Романовича 1 жовтня 1993 року було звільнено з посади заступника начальника управління кадрів Міністерства оборони України та призначено на посаду (до речі, згідно з його рапортом — за власним бажанням) старшого викладача факультету військової підготовки Київського міжнародного інституту цивільної авіації, де він служить і тепер. Але, на думку Миколи Романовича, це звільнення стало наслідком його сварки з Віталієм Радецьким, коли той був командувачем Одеського військового округу (ОдВО). Немов після призначення Віталія Радецького міністром оборони останній і пригадав давнє непорозуміння, вдавшися до банальної помсти. Тепер полковник Селюк вимагає поновлення його на посаді через суд та звертаючись до органів влади.

З першого погляду, ситуація, що називається, «житейська», й цілком зрозуміла позиція журналістів, посадовців і депутатів, що стали горою на захист ображеного офіцера. А що як звернутися до судової справи? Ось як цю ситуацію описує на запит Шевченківського районного суду міста Києва начальник управління кадрів МО України генерал-лейтенант Григорій Дячук (нині він обіймає іншу посаду). У березні 1993 року на ім'я начальника управління (тоді — генерал-лейтенанта Олександра Ігнатенка. — **Авт**.) надійшла телеграма від генерал-лейтенанта Віталія Радецького, тоді — командувача військами ОдВО. Командувач повідомляв, що під час телефонної розмови з полковником Селюком був у нетактовній формі ображений останнім. Начальник управління кадрів наклав свою резолюцію: полковнику Селюку відбути до Одеси та особисто вибачитися перед генералом. Але з якихось невідомих причин полковник Селюк повернувся з Одеси до Києва, так і не вибачившись перед командувачем.

А за півроку Віталія Радецького було призначено міністром оборони України, а посаду заступника начальника управління кадрів — скорочено. Та ось яка несподівана деталь: директива про скорочення побачила світ 1 жовтня 1993 року, а зміна міністрів відбулася 8 жовтня. Саме в цей день було підписано указ Президента про призначення Віталія Радецького (до речі, це призначення відбулося несподівано для всіх, навіть для самого генерала)! Цією ж директивою начальника Головного штабу Збройних сил (а не міністра оборони) було скорочено ще сім вищих посад в управліннях МО. Хто служив у ті часи, засвідчить: організаційно-штатні та кадрові зміни в перші роки існування Збройних сил України відбувалися мало не щотижня. Принаймні вони не були якимось дивом. До того ж мені особисто здається, що у людини, яку досить несподівано призначили керівником відомства, є деякі інші справи, ніж пригадувати старі рахунки.

Але зазначені факти не переконують Миколу Селюка. Й починається нескінченна судова тяганина та службове листування. Після Віталія Радецького скарги полковника та різноманітні запити надходили до Валерія Шмарова, а потім — й до нинішнього міністра оборони генерала армії України Олександра Кузьмука. Серед документів «справи полковника» — запити від Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки та оборони й особисто від Голови Верховної Ради України. Про збільшення обсягів та обертів «справи полковника» може слугувати такий факт: у листопаді 1996 року міністр оборони з цього приводу доповідав Президентові України...

До сьогодні ця справа перебуває в перманентному стані розгляду всіма судовими інстанціями. Її не раз розглядали військовий суд Київського гарнізону, суд Центрального регіону, військова колегія Верховного Суду України й Пленум Верховного Суду — найвища судова інстанція держави. Полковник Селюк наполягає на тому, що його скорочення відбулося несправедливо та вимагає призначити на посаду заступника начальника управління в підпорядкування безпосередньо міністру оборони. Водночас всі зазначені судові інстанції доходять висновку, що жодних порушень у кадрових перестановках немає. Так, відхилено заяви Селюка військовим судом Київського гарнізону 6.06.1995, 29.09.1999 та 24.12.1999 року, Центрального регіону — 29.09.1995, 16.11.1999 та 21.03.2000 року, військовою колегією Верховного Суду — у липні 1996 та 25.04.2000 року. Правомірність звільнення полковника Селюка внаслідок скорочення посади та подальшого переміщення на іншу посаду підтверджено постановою Пленуму Верховного Суду України від 25.12.1996 року.

Варто зауважити: одразу після скорочення посади Миколі Селюку було запропоновано на вибір п'ять інших — усі категорії «полковник». Під час співбесід з начальником управління кадрів МО України пропонувалися й інші — загалом 20 посад, до того ж деякі за посадовим окладом навіть перевищували оту «посаду розбрату». Листи співбесід з підписами сторін додаються до матеріалів судових засідань. Та полковнику кортить повернутися саме на заступника...

Є ще один неприємний момент у цій «справі полковника»: народні депутати були втягнуті в «розбірки», журналісти безоглядно підтримували пана Селюка. У газетних матеріалах використовували фрази з судових рішень, але... вибірково. Як можна «не зрозуміти» або тлумачити, наприклад, таке рішення суду Київського гарнізону від 29.09.1999 року: «У задоволенні позовних вимог Селюка Миколи Романовича відмовити»? Або цитувати частину рішення, де викладено скаргу, та запевняти, що це — позиція суду? Не знаю, на що списувати такі «негаразди»: чи то на неохайність автора, чи на якісь інші мотиви?

Тим часом у вересні минулого року в сесійній залі Верховної Ради народними депутатами Григорієм Омельченко та Анатолієм Єрмаком було оголошено запит до Міністерства оборони України за справою Миколи Селюка. Знову роблячи з полковника «жертву свавілля» військового відомства, депутати справедливо зауважили, що в цю справу втягується дедалі більше посадовців, інших органів влади. Отож нарешті Генеральним прокурором України та головою Верховного Суду України вирішено припинити розгляд скарг полковника. Справді, який сенс безкінечно розглядати одну й ту саму справу, постійно доходячи одного й того ж рішення?

Так само вчинили й у Міністерстві оборони. У службовій записці начальника приймальні міністра оборони начальнику управління кадрів МО України від 14 лютого цього року сказано: «Повідомити заявника про припинення з ним переписки». Та думаєте, це засмутило пана полковника?

Уже 6 квітня 2001 року військовий суд Центрального регіону розглядає черговий позов Селюка. Тепер — особисто проти міністра оборони генерала армії України Олександра Кузьмука. Чергову скаргу полковник адресував Президенту України, але з адміністрації Президента її було переадресовано до Міністерства оборони, де в приймальні міністра й було розглянуто. Але Селюка глибоко образило те, що розглядав скаргу не особисто міністр оборони. Суд доводить, що приймальня — саме та структура, призначення якої — розгляд звернень громадян. Отже, звинувачення Олександра Кузьмука в «злочинній бездіяльності» безпідставні. Та насторожує інше. Як бачимо, «справа полковника» набуває зовсім іншого сенсу, а за таких умов налаштовує на думку, що кінця вона не матиме взагалі.

P. S. *21 червня військовий суд Центрального регіону розглянув справу за позовом колишнього начальника ракетних військ та артилерії Збройних сил України генерал-майора Володимира Терещенка. Останнього було усунуто з посади наказом міністра оборони України у зв'язку з падінням ракети «Точка» на житловий будинок у Броварах, що стало причиною загибелі людей. Володимир Терещенко заперечував формулювання звільнення. Суд відхилив вимоги заявника, визнавши дії міністра оборони правильними. Додамо, що інтереси Володимира Терещенка в суді представляв полковник Микола Селюк...*

Дмитро ТИМЧУК,
журналіст.

До сьогодні ця справа перебуває в перманентному стані розгляду всіма судовими інстанціями

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про службу в органах

Цей Закон регулює правові, організаційні, матеріальні та соціальні умови реалізації громадянами України права на службу в органах місцевого самоврядування, визначає загальні засади діяльності посадових осіб місцевого самоврядування, їх правовий статус, порядок та правові гарантії перебування на службі в органах місцевого самоврядування.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Служба в органах місцевого самоврядування

Служба в органах місцевого самоврядування — це професійна, на постійній основі діяльність громадян України, які займають посади в органах місцевого самоврядування, що спрямована на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, наданих законом.

Стаття 2. Посадова особа місцевого самоврядування

Посадовою особою місцевого самоврядування є особа, яка працює в органах місцевого самоврядування, має відповідні посадові повноваження щодо здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету.

Дія цього Закону не поширюється на технічних працівників і обслуговуючий персонал органів місцевого самоврядування.

Стаття 3. Посади в органах місцевого самоврядування

Посадами в органах місцевого самоврядування є:

виборні посади, на які особи обираються територіальною громадою;

виборні посади, на які особи обираються або затверджуються відповідною радою;

посади, на які особи призначаються сільським, селищним, міським головою, головою районної, районної у місті, обласної ради на конкурсній основі чи за іншою процедурою, передбаченою законодавством України.

Стаття 4. Основні принципи служби в органах місцевого самоврядування

Служба в органах місцевого самоврядування здійснюється на таких основних принципах:

служіння територіальній громаді;

поєднання місцевих і державних інтересів;

верховенства права, демократизму і законності;

гуманізму і соціальної справедливості;

гласності;

пріоритету прав та свобод людини і громадянина;

рівних можливостей доступу громадян до служби в органах місцевого самоврядування з урахуванням їх ділових якостей та професійної підготовки;

професіоналізму, компетентності, ініціативності, чесності, відданості справі;

підконтрольності, підзвітності, персональної відповідальності за порушення дисципліни і неналежне виконання службових обов'язків;

дотримання прав місцевого самоврядування;

правової і соціальної захищеності посадових осіб місцевого самоврядування;

захисту інтересів відповідної територіальної громади;

фінансового та матеріально-технічного забезпечення служби за рахунок коштів місцевого бюджету;

самостійності кадрової політики в територіальній громаді.

Стаття 5. Право на службу в органах місцевого самоврядування

Право на службу в органах місцевого самоврядування мають громадяни України незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, терміну проживання на відповідній території.

На посаду можуть бути призначені особи, які мають відповідну освіту і професійну підготовку, володіють державною мовою в обсягах, достатніх для виконання службових обов'язків.

Стаття 6. Державна політика щодо служби в органах місцевого самоврядування

Державна політика щодо служби в органах місцевого самоврядування здійснюється за такими напрямами:

законодавче врегулювання служби в органах місцевого самоврядування та забезпечення її ефективності;

захист прав місцевого самоврядування;

організація підготовки та перепідготовки кадрів для служби в органах місцевого самоврядування;

правовий та соціальний захист посадових осіб місцевого самоврядування ;

методичне та інформаційне забезпечення служби в органах місцевого самоврядування.

Консультативне та методичне забезпечення служби в органах місцевого самоврядування здійснюється центральним органом виконавчої влади з питань державної служби з урахуванням вимог чинного законодавства про місцеве самоврядування в Україні.

Методичну допомогу по організації і проходженню служби в органах місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» можуть надавати відповідні комітети Верховної Ради України.

Контроль за дотриманням законодавства щодо служби в органах місцевого самоврядування здійснюється відповідними органами державної влади в порядку, встановленому законом.

Розділ II. ПРАВОВИЙ СТАТУС ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 7. Правове регулювання статусу посадових осіб місцевого самоврядування

Правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування визначається Конституцією України, законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», цим та іншими законами України.

Посадові особи місцевого самоврядування діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією України і законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, актами органів місцевого самоврядування, а в Автономній Республіці Крим —також нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

На посадових осіб місцевого самоврядування поширюється дія законодавства України про працю з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Стаття 8. Основні обов'язки посадових осіб місцевого самоврядування

Основними обов'язками посадових осіб місцевого самоврядування є:

додержання Конституції і законів України, інших нормативно-правових актів, актів органів місцевого самоврядування; забезпечення відповідно до їх повноважень ефективної діяльності органів місцевого самоврядування;

додержання прав та свобод людини і громадянина;

збереження державної таємниці, інформації про громадян, що стала їм відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків, а також іншої інформації, яка згідно із законом не підлягає розголошенню;

постійне вдосконалення організації своєї роботи, підвищення професійної кваліфікації;

сумлінне ставлення до виконання службових обов'язків, ініціативність і творчість у роботі;

шанобливе ставлення до громадян та їх звернень до органів місцевого самоврядування, турбота про високий рівень культури, спілкування і поведінки, авторитет органів та посадових осіб місцевого самоврядування;

недопущення дій чи бездіяльності, які можуть зашкодити інтересам місцевого самоврядування та держави.

Стаття 9. Основні права посадових осіб місцевого самоврядування

Посадова особа місцевого самоврядування має право:

на повагу особистої гідності, справедливе і шанобливе ставлення до себе з боку керівників, співробітників і громадян;

на оплату праці залежно від посади, яку вона займає, рангу, який їй присвоєно, якості, досвіду та стажу роботи;

на просування по службі відповідно до професійної освіти, результатів роботи та атестації;

на безпечні та необхідні для високопродуктивної роботи умови праці;

на соціальний і правовий захист;

отримувати в порядку, встановленому законодавством, від відповідних органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, об'єднань громадян, окремих осіб матеріали та інформацію, необхідні для виконання своїх службових обов'язків;

у порядку і в межах, встановлених законом, отримувати інформацію щодо матеріалів своєї особової справи та ознайомлюватися з іншими документами, що стосуються проходження нею служби в органах місцевого самоврядування, отримувати від керівників органу місцевого самоврядування відповідні пояснення та давати особисті пояснення;

вимагати проведення службового розслідування з метою спростування безпідставних, на її думку, звинувачень або підозри щодо неї;

захищати свої законні права та інтереси в органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування та в судовому порядку.

Розділ III. ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА СЛУЖБОВА КАР'ЄРА

Стаття 10. Прийняття на службу в органи місцевого самоврядування

Прийняття на службу в органи місцевого самоврядування здійснюється:

на посаду сільського, селищного, міського голови в порядку, встановленому Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

на посаду голови та заступників голови районної, районної у місті, обласної ради, заступника міського голови — секретаря Київської міської ради, секретаря сільської, селищної, міської ради, голови постійної комісії з питань бюджету обласної, Київської та Севастопольської міських рад шляхом обрання відповідною радою;

на посади заступників сільського, селищного, міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керуючого справами (секретаря) виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті ради шляхом затвердження відповідною радою;

на посади керівника секретаріату (керуючого справами) районної, обласної ради, керуючого справами виконавчого апарату обласних і районних рад, керівників відділів, управлінь та інших працівників органів місцевого самоврядування шляхом призначення відповідно сільським, селищним, міським головою, головою районної, районної у місті, обласної ради на конкурсній основі чи за іншою процедурою, передбаченою законодавством України.

Проведення конкурсу, випробування та стажування при прийнятті на службу в органи місцевого самоврядування здійснюється в порядку, визначеному законодавством України про державну службу.

У разі необхідності, за згодою сторін, посадова особа місцевого самоврядування може бути переведена на рівнозначну чи нижчу посаду або посаду радника чи консультанта без конкурсного відбору.

Голови районних, районних у містах, обласних рад, Київський та Севастопольський міський голова та міські голови (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення) мають право самостійно (без конкурсу) добирати та приймати на службу своїх помічників, радників (патронатну службу).

На час відсутності (відпустки) посадових осіб органів місцевого самоврядування (крім виборних посад) для виконання їх повноважень можуть прийматися на службу особи за строковим трудовим договором (контрактом).

Стаття 11. Присяга посадових осіб місцевого самоврядування

Громадяни України, які вперше приймаються (обираються) на службу в органи місцевого самоврядування, складають Присягу такого змісту: «Усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю, що буду вірно служити громаді та народові України, неухильно дотримуватися Конституції України та законів України, сприяти втіленню їх у життя, охороняти права, свободи і законні інтереси громадян, сумлінно виконувати свої посадові обов'язки».

Посадова особа місцевого самоврядування підписує текст Присяги, який зберігається за місцем її роботи. Про складання Присяги робиться запис у трудовій книжці.

Новообрані сільські, селищні, міські голови, голови рад складають Присягу на сесії відповідної ради.

Стаття 12. Обмеження, пов'язані з прийняттям на службу в органи місцевого самоврядування та проходженням служби

На службу в органи місцевого самоврядування не можуть бути прийняті особи:

1) визнані судом недієздатними;

2) які мають судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку;

3) які відповідно до закону позбавлені права займати посади в органах державної влади та їх апараті або в органах місцевого самоврядування протягом установленого терміну;

4) які у разі прийняття на службу в органи місцевого самоврядування будуть безпосередньо підпорядковані або підлеглі особам, що є близькими родичами чи свояками.

Посадові особи місцевого самоврядування не можуть бути організаторами і безпосередніми учасниками страйків та інших дій, що перешкоджають виконанню органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування передбачених законом повноважень.

Інші обмеження, пов'язані із проходженням служби в органах місцевого самоврядування, встановлюються виключно законами України.

Стаття 13. Декларування доходів посадових осіб місцевого самоврядування

Особа, яка претендує на зайняття посади в органах місцевого самоврядування третьої — сьомої категорії, надає за місцем майбутньої служби відомості про доходи та зобов'язання фінансового характеру, у тому числі за кордоном, стосовно себе та членів своєї сім'ї. Особа, яка претендує на зайняття посади в органах місцевого самоврядування першої — другої категорії, повинна надати також відомості про належне їй та її родині нерухоме та цінне рухоме майно, вклади у банках та цінні папери.

Зазначені відомості надаються посадовою особою органів місцевого самоврядування щорічно в порядку, встановленому законом.

Стаття 14. Класифікація посад в органах місцевого самоврядування

В органах місцевого самоврядування встановлюються такі категорії посад:

перша категорія — посади Київського міського голови, голів обласних рад та Севастопольського міського голови;

друга категорія — посади Сімферопольського міського голови, міських (міст — обласних центрів) голів; заступників голів обласних рад та Севастопольського міського голови, заступника міського голови — секретаря Київської міської ради;

третя категорія — посади перших заступників та заступників міських голів (міст — обласних центрів) з питань діяльності виконавчих органів ради; секретарів міських (міст — обласних центрів та міста Сімферополя) рад, міських голів (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення, крім міст — обласних центрів), голів районних, районних у містах рад;

керуючих справами виконавчих апаратів обласних та Севастопольської міської рад;

четверта категорія — посади голів постійних комісій з питань бюджету обласних, Київської та Севастопольської міських рад (у разі коли вони працюють у раді на постійній основі), керівників управлінь і відділів виконавчого апарату обласних, Севастопольської міської та секретаріату Київської міської рад, секретарів міських (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення) рад, заступників міських (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення) голів з питань діяльності виконавчих органів ради, керуючих справами (секретарів) виконавчих комітетів міських (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення) рад;

п'ята категорія — посади міських (міст районного значення) голів, сільських і сільських голів, заступників голів районних рад, керуючих справами виконавчих апаратів районних рад, керуючих справами (секретарів) виконавчих комітетів районних у містах рад, помічників голів, радників (консультантів), спеціалістів, головних бухгалтерів управлінь і відділів виконавчого апарату обласних, секретаріатів Київської та Севастопольської міських рад, керівників управлінь, відділів та інших виконавчих органів міських (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення) рад та їх заступників, керівників відділів (підвідділів) у складі самостійних управлінь, відділів виконавчих органів міських (міст обласного значення) рад;

шоста категорія — посади заступників міських (міст районного значення), сільських, селищних голів з питань діяльності виконавчих органів ради, секретарів міських (міст районного значення), сільських, селищних рад, керуючих справами (секретарів) виконавчих комітетів міських (міст районного значення), сільських, селищних рад, керівників структурних підрозділів виконавчого апарату районних та секретаріатів районних у містах Києві та Севастополі рад та їх заступників, керівників управлінь, відділів та інших структурних підрозділів виконавчих органів міських (міст районного значення), районних у містах рад та їх заступників, помічників голів, радників, консультантів, начальників секторів, головних бухгалтерів, спеціалістів управлінь, відділів, інших структурних підрозділів виконавчих органів міських (міст обласного значення та міста Сімферополя) рад;

сьома категорія — посади радників, консультантів секретаріатів районних у містах рад, спеціалістів виконавчих органів районних у містах, міських (міст районного значення) рад, спеціалістів виконавчих органів сільських, селищних рад.

Віднесення інших посад органів місцевого самоврядування, не зазначених у цій статті, до відповідної категорії посад в органах місцевого самоврядування здійснюється Кабінетом Міністрів України за поданням керівників відповідних органів місцевого самоврядування.

Стаття 15. Ранги посадових осіб місцевого самоврядування

При прийнятті на службу в органи місцевого самоврядування присвоюються ранги у межах відповідної категорії посад.

Встановлюються такі ранги посадових осіб місцевого самоврядування:

особам, які займають посади, віднесені до першої категорії, може бути присвоєно 3, 2 і 1 ранг;

особам, які займають посади, віднесені до другої категорії, може бути присвоєно 5, 4 і 3 ранг;

особам, які займають посади, віднесені до третьої категорії, може бути присвоєно 7, 6 і 5 ранг;

особам, які займають посади, віднесені до четвертої категорії, може бути присвоєно 9, 8 і 7 ранг;

особам, які займають посади, віднесені до п'ятої категорії, може бути присвоєно 11, 10 і 9 ранг;

особам, які займають посади, віднесені до шостої категорії, може бути присвоєно 13, 12 і 11 ранг;

особам, які займають посади, віднесені до сьомої категорії, може бути присвоєно 15, 14 і 13 ранг.

Ранги, які відповідають посадам першої та другої категорій, а також ранги сільським, селищним, міським головам, головам районних, районних у містах рад присвоюються рішенням відповідної ради в межах відповідної категорії посад.

Ранги, які відповідають посадам третьої — сьомої категорії, присвоюються відповідно сільським, селищним, міським головою, головою обласної, районної, районної у місті ради.

Ранги присвоюються відповідно до займаної посади, рівня професійної кваліфікації, результатів роботи.

Ранги присвоюються одночасно з обранням (прийняттям) на службу в органи місцевого самоврядування або обранням (призначенням) на вищу посаду. Особам, які призначаються на посади з випробувальним строком, ранги присвоюються після його закінчення, за результатами роботи. Особам, які призначені на посади і мають ранги посадових осіб місцевого самоврядування або ранги державного службовця, присвоєні за попереднім місцем роботи, надбавка за ранг у період випробувального строку виплачується відповідно до цих рангів.

Черговий ранг присвоюється за умови, якщо посадова особа успішно відпрацювала на займаній посаді не менш як 2 роки.

За виконання особливо відповідальних завдань посадовій особі місцевого самоврядування може бути присвоєно черговий ранг достроково у межах відповідної категорії посад.

За сумлінну працю при виході на пенсію посадовій особі місцевого самоврядування може бути присвоєно черговий ранг поза межами відповідної категорії посад.

Посадова особа місцевого самоврядування може бути позбавлена присвоєного відповідно до цього Закону рангу лише за вироком суду.

Якщо посадова особа місцевого самоврядування обрана чи призначена на посаду нижчої категорії або залишила службу в органі місцевого самоврядування, за нею зберігається присвоєний ранг.

У трудовій книжці посадової особи місцевого самоврядування робиться запис про присвоєння, зміну чи позбавлення її відповідного рангу.

Стаття 16. Кадровий резерв служби в органах місцевого самоврядування

За рішенням органу місцевого самоврядування створюється кадровий резерв для зайняття посад і просування по службі, який затверджується сільським, селищним, міським головою, головою районної, районної у місті, обласної ради.

місцевого самоврядування

До кадрового резерву зараховуються особи, які виявили бажання зайняти посаду в органах місцевого самоврядування і мають відповідну кваліфікацію та освіту або здобувають її.

Кадровий резерв формується з:

посадових осіб місцевого самоврядування, які підвищили кваліфікацію або пройшли стажування і рекомендовані атестаційною комісією на вищі посади;

державних службовців, які бажають перейти на службу в органи місцевого самоврядування;

спеціалістів виробничої, соціально-культурної, наукової та інших сфер, а також випускників навчальних закладів відповідного профілю.

Порядок формування та ведення кадрового резерву посадових осіб визначається відповідною радою.

Примірний порядок формування кадрового резерву розробляється і затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Атестація посадових осіб місцевого самоврядування

З метою оцінки ділових і професійних якостей, а також кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування, крім осіб, зазначених у частині другій цієї статті, посадові особи місцевого самоврядування один раз на 4 роки підлягають атестації.

Атестації не підлягають сільські, селищні, міські голови, голови районних у містах, районних і обласних рад, секретарі сільських, селищних, міських рад, працівники патронатної служби, особи, які перебувають на посаді менше одного року, молоді спеціалісти, вагітні жінки чи жінки, які працюють менше одного року після виходу на роботу з відпустки по вагітності і пологах чи догляду за дитиною, особи, прийняті на посаду на визначений строк.

Атестаційна комісія створюється за рішенням сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті, районної, обласної ради. Головою атестаційної комісії призначається секретар сільської, селищної, міської ради, заступник голови районної у місті, районної, обласної ради. У сільських, селищних радах з нечисленними виконавчими органами (до 5 осіб) атестацію може проводити сільський, селищний голова.

Атестаційна комісія працює гласно. Посадова особа має право попередньо ознайомитися з матеріалами її атестації, брати участь у засіданні комісії, на якому розглядається питання про її атестування, оскаржувати, у разі незгоди, рішення атестаційної комісії сільському, селищному, міському голові, голові районної у місті, районної, обласної ради протягом 10 днів з дня винесення її рішення або до суду.

За результатами атестації атестаційна комісія робить один з таких висновків: про відповідність займаній посаді; про відповідність займаній посаді за певних умов (здобуття освіти, проходження стажування, набуття відповідних навичок, підвищення кваліфікації тощо); про невідповідність займаній посаді.

Результати атестації мають рекомендаційний характер.

Відповідно до висновку атестаційна комісія пропонує сільському, селищному, міському голові, голові районної у місті, районної, обласної ради:

1) визнати посадову особу атестованою;

2) призначити протягом року повторне атестування (за згодою посадової особи);

3) зарахувати посадову особу до кадрового резерву або призначити її на вищу посаду;

4) перевести посадову особу на іншу посаду, що відповідає її кваліфікації, або звільнити її з займаної посади.

Спори, що виникають у зв'язку з проведенням атестації, вирішуються відповідно до законодавства про порядок вирішення індивідуальних трудових спорів.

Інші питання атестації посадових осіб регулюються положенням про проведення атестації, яке затверджується сільським, селищним, міським головою, головою районної у місті, районної, обласної ради.

Типове положення про проведення атестації посадових осіб місцевого самоврядування затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 18. Граничний вік перебування на службі в органах місцевого самоврядування

Граничний вік перебування на службі в органах місцевого самоврядування становить 60 років для чоловіків і 55 років для жінок. Ці обмеження не поширюються на посадових осіб місцевого самоврядування, які обираються на відповідні посади.

Термін перебування на службі в органах місцевого самоврядування може бути продовжено, але не більш як на 5 років за рішенням сільського, селищного, міського голови, голови районної, районної у місті, обласної ради.

Після закінчення цього терміну посадові особи місцевого самоврядування за рішенням відповідного голови можуть бути залишені на посадах радників чи консультантів (патронатна служба), якщо такі посади передбачені штатним розписом, на умовах строкового трудового договору.

Стаття 19. Інші питання проходження служби в органах місцевого самоврядування

Організація навчання і підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування, просування їх по службі, визначення тривалості робочого часу, порядку здійснення ними службових відряджень та відшкодування витрат на ці відрядження, а також особливості їх дисциплінарної відповідальності, вирішення інших питань, пов'язаних із службою в органах місцевого самоврядування, забезпечуються у порядку, передбаченому законом.

Розділ IV. ПРИПИНЕННЯ СЛУЖБИ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 20. Підстави припинення служби в органах місцевого самоврядування

Крім загальних підстав, передбачених Кодексом законів про працю України, служба в органах місцевого самоврядування припиняється на підставі і в порядку, визначених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», цим та іншими законами України, а також у разі:

відмови посадової особи місцевого самоврядування від складення Присяги (стаття 11 цього Закону);

порушення умов реалізації права на службу в органах місцевого самоврядування (стаття 5 цього Закону);

неподання відомостей або подання посадовою особою місцевого самоврядування неправдивих відомостей щодо її доходів у встановлений термін (стаття 13 цього Закону);

виявлення або виникнення обставин, що перешкоджають перебуванню на службі, чи недотримання вимог, пов'язаних із проходженням служби в органах місцевого самоврядування (стаття 12 цього Закону);

досягнення посадовою особою місцевого самоврядування граничного віку перебування на службі в органах місцевого самоврядування (стаття 18 цього Закону).

Рішення про припинення служби в органах місцевого самоврядування може бути оскаржено посадовою особою місцевого самоврядування у порядку, визначеному законом.

Перевибори сільських, селищних, міських голів, зміна керівників органів місцевого самоврядування не є підставою для припинення служби посадовими особами виконавчих органів рад, їх секретаріатів, крім працівників патронатної служби.

Розділ V. МАТЕРІАЛЬНЕ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 21. Оплата праці, відпустки та пенсійне забезпечення

Посадові особи одержують заробітну плату, розмір якої має забезпечувати достатній життєвий рівень.

Заробітна плата складається з окладу, премій, доплати за ранг, надбавки за вислугу років та інших надбавок, передбачених цим Законом.

Умови оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування визначаються органом місцевого самоврядування, виходячи з умов оплати праці, встановлених для державних службовців відповідних категорій і посад.

Джерелом формування фонду оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування є місцевий бюджет.

Посадовим особам місцевого самоврядування надається щорічна відпустка тривалістю 30 календарних днів, якщо законами України не передбачено триваліші відпустки, з виплатою допомоги на оздоровлення у розмірі посадового окладу.

Посадовим особам, які мають стаж служби в органах місцевого самоврядування понад 10 років, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю до 15 календарних днів. Порядок і умови надання додаткових оплачуваних відпусток встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Пенсійне забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування здійснюється у порядку, визначеному законодавством України про державну службу, за рахунок внесків до Пенсійного фонду України, що сплачуються відповідно до закону.

Групи за оплатою праці працівників виконавчих апаратів обласних рад, виконавчих органів міських рад встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Правом на одержання пенсії користуються особи, які досягли встановленого цим Законом граничного терміну перебування на службі в органах місцевого самоврядування, віку та за наявності загального трудового стажу для чоловіків — не менше 25 років, для жінок — не менше 20 років, у тому числі стажу служби в органах місцевого самоврядування чи державної служби — не менше 10 років.

Посадовим особам місцевого самоврядування, які працювали на виборних посадах в органах місцевого самоврядування 8 років і більше за наявності загального трудового стажу для чоловіків — не менше 25 років, для жінок — не менше 20 років, призначається пенсія відповідно до цього Закону незалежно від того, де вони працювали перед призначенням пенсії.

При виході на пенсію посадовим особам місцевого самоврядування, які відпрацювали на посадах в органах місцевого самоврядування чи на посадах, віднесених до категорій державних службовців, не менше 10 років, виплачується грошова допомога у розмірі 10 місячних посадових окладів.

Правом виходу на пенсію користуються посадові особи місцевого самоврядування по інвалідності і у разі втрати годувальника за умови, що інвалідність або смерть годувальника настали в період перебування на службі в органах місцевого самоврядування, з урахуванням наявності не менш як 10 років державної служби або служби в органах місцевого самоврядування.

Стаття 22. Обчислення стажу служби в органах місцевого самоврядування

До стажу служби в органах місцевого самоврядування зараховується період роботи на посадах, на які поширюється дія цього Закону, а також на посадах і в органах, час роботи в яких зараховується до стажу державної служби.

Розділ VI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СЛУЖБУ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 23. Відповідальність за порушення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування

Особи, винні у порушенні законодавства про службу в органах місцевого самоврядування, притягуються до цивільної, адміністративної або кримінальної відповідальності згідно із законом.

Стаття 24. Відповідальність посадової особи місцевого самоврядування

Матеріальна шкода, завдана територіальній громаді незаконними рішеннями сільських, селищних, міських голів, голів районних у місті, районних та обласних рад, їх заступників, керівників управлінь, відділів, інших структурних підрозділів виконавчих органів місцевого самоврядування, діями чи бездіяльністю посадових осіб місцевого самоврядування при здійсненні ними своїх повноважень, відшкодовується за рахунок місцевого бюджету в порядку, встановленому законом.

Сільські, селищні, міські, районні у місті, районні та обласні ради, сільський, селищний, міський голова, голова районної у місті, районної та обласної ради мають право зворотної вимоги (регресу) до посадової особи місцевого самоврядування, яка заподіяла шкоду територіальній громаді, у розмірах і порядку, визначених законами України та статутами територіальних громад, прийнятими відповідно до законів України.

Розділ VII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Дія Закону України «Про державну службу» поширюється на органи і посадових осіб місцевого самоврядування в частині, що не суперечить Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», цьому Закону та іншим законам України, що регулюють діяльність місцевого самоврядування.

За посадовими особами місцевого самоврядування, посади яких на момент набрання чинності цим Законом було віднесено до відповідних категорій та яким присвоєно ранг згідно з пунктом 5 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», зберігається така сама категорія та присвоюється такий самий ранг з додержанням вимог цього Закону.

3. З набранням чинності цим Законом посадовим особам органів місцевого самоврядування присвоюються ранги на рівні тих, які вони мали відповідно до Закону України «Про державну службу».

4. У разі переходу посадової особи органу місцевого самоврядування на державну службу рівнозначної чи нижчої категорії посад їй присвоюється ранг державного службовця на рівні рангу, який вона мала відповідно до цього Закону.

5. Визнати такими, що втратили чинність:

пункт 5 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст.170);

пункт 2 Постанови Верховної Ради України від 16 грудня 1993 року «Про введення в дію Закону України «Про державну службу» в частині щодо поширення дії цього Закону на працівників органів місцевого та регіонального самоврядування (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 52, ст.491);

друге речення частини першої статті 23 Закону України «Про державну службу» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 52, ст. 490; 1999 р., № 24, ст.208).

6. Кабінету Міністрів України протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

відповідно до своєї компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 червня 2001 року.
№ 2493-III.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій

Верховна Рада України *постановляє:*

Ратифікувати Угоду між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій, підписану 5 червня 2000 року в м. Києві.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 червня 2001 року.
№ 2494-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2001 році для участі в багатонаціональних миротворчих навчаннях

Верховна Рада України *постановляє:*

Рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2001 році в рамках військового співробітництва для участі в багатонаціональних миротворчих навчаннях «Козацький експрес — 2001», «Щит миру — 2001», «Морський бриз —2001» та навчанні підрозділів спеціального призначення схвалити.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
21 червня 2001 року.
№ 2546-III.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення змін до Указу Президента України від 26 лютого 1998 року № 153

Внести до Указу Президента України від 26 лютого 1998 року № 153 «Про дипломатичний та службовий паспорти України» (із змінами, внесеними Указами Президента України від 14 квітня 1998 року № 296, від 18 травня 1998 року № 481 та від 14 липня 2000 року № 894) такі зміни:

1) у Положенні про дипломатичний паспорт України:

а) у пункті 5 абзац шостий виключити.

У зв'язку з цим абзац сьомий вважати абзацом шостим;

б) у пункті 7 абзац чотирнадцятий замінити чотирма новими абзацами такого змісту:

«Голові Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

Голові Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

головам обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій;

головам обласних рад».

У зв'язку з цим абзаци п'ятнадцятий — двадцятий вважати відповідно абзацами вісімнадцятим — двадцять третім;

2) у пункті 5 Положення про службовий паспорт України абзац сьомий виключити.

У зв'язку з цим абзаци восьмий — п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами сьомим — чотирнадцятим.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 липня 2001 року.
№ 481/2001.

Колектив апарату Верховної Ради України сповіщає про смерть чоловіка працівниці об'єднаного профспілкового комітету апарату Гуслистої Галини Василівни

АНАТОЛІЯ МИКОЛАЙОВИЧА

і висловлює щирі співчуття їй і всім рідним та близьким покійного.

Із глибоким сумом сповіщаємо, що на 49-му році життя трагічно загинув Голова правління Національної асоціації цукровиків України «Укрцукор»

НОВІКОВ
Владислав Васильович

Висловлюємо щире співчуття рідним, близьким, друзям і колегам з приводу непоправної втрати.

Державний департамент продовольства
Національна асоціація цукровиків України
ЗАТ «Цукорімпекс»
Корпорація «Вітчизняне насінництво».

Пролетіли коні

Микола Михайлович Дубинець, директор приватного сільгосппідприємства «Насіння» Драбівського району, єдиний з-поміж господарників Черкащини, котрий задумав і створив у селищі кінно-спортивну школу. Асоціація журналістів центральних українських видань «Ажур», яка щорічно підбиває підсумки конкурсу «Людина року», визнала «романтика XX століття переможцем у номінації «Здійснена мрія». На честь цієї неординарної події у житті Миколи Дубинця та його «кіннотників» чистокровного красеня-жеребця, що саме з'явився на світ, назвали Ажуром.

Кінно-спортивну школу організовано у Драбові десять років тому. Нинішнє ПСП називалося тоді міжгосподарським підприємством з виробництва насіння багаторічних культур. «Забаганка» Дубинця завести в господарстві верховних висококровних коней хоч і не зустріла гарячої підтримки в районі, зате непогані результати господарювання давали можливість мати «Насінню» таку розкіш, як «літаючі Пегаси».

Миколі Дубинцю вдалося переманити з Києва на периферію неодноразового переможця чемпіонатів України майстра спорту з кінного триборства Андрія Пономарьова. Він, легенда для сільських хлопчаків, відразу зібрав навколо себе захоплених верховою їздою дітлахів. Вже через рік Пономарьов підготував перший «випуск» розрядників, далі пішли кандидати у майстри спорту. Нині він тренує півсотні хлопців і дівчат, вісьмох кандидатів і чотирьох майстрів кінного спорту. Відтоді, як старанням Дубинця відкрито іподром, — Драбів став столицею чемпіонатів України з кінного триборства. А ще «у Дубинця» постійно тренується збірна України з кінного спорту.

— Утримувати сотню верхових коней та кінноспортивну школу стає дедалі важче, — розповідав, показуючи своїх чемпіонів, Микола Дубинець. — Це задоволення обходиться у 100 тисяч гривень збитків. Та ми не ремствуємо чи на когось нарікаємо: самі впряглися, то й тягнемо... Подивіться, з якою любов'ю доглядають за кіньми діти, з яким захватом мчать верхи — хіба не краса? І хіба не варта вона тих грошей?..

Добре, поки що згодні з думкою директора-романтика засновники і більшість із 400 пайовиків ПСП «Насіння». Торік селяни Драбова, Рождественського та Павлівщини одержали на пай по 1600 кілограмів хліба, 30 кілограмів цукру, 10 літрів олії, по 2 кілограми меду. Цього року на земельну частку виплачують і грішми. Очікується добрий урожай зернових і технічних культур, багаторічних трав. А ще будуть доходи з вівчарства, свинарства, птахівництва, саду, пасіки. «Насіння» — багатогалузеве господарство, де всі виробничі підрозділи дають відчутну матеріальну віддачу, і лише «коні Дубинця» — для душі.

Утім, помилуватися прудконогими красенями, а то й відчути себе «справжніми козаками» приїздять до Драбова з усіх-усюд. Колеги Миколи Михайловича, керівники-аграрії, районна та обласна влада морально підтримують «батька спортивного конярства на Черкащині». Шкода, що лише морально. Адже кінно-спортивна школа, в якій навчаються діти з райцентру і навколишніх сіл, всеукраїнські змагання з кінного спорту, утримування бази для тренувань збірної України, зрештою, розвиток висококровного конярства в країні — все це має бути не лише турботами Дубинця, а й справою державної ваги.

Прикро, однак навіть «рідна» Драбівська селищна рада, до якої звернувся Микола Михайлович з проханням виділити для випасу коней 50 гектарів землі, — ніяк не розв'яже «складного» питання. Що вже казати про діячів Мінагрополітики, котрі не раз обіцяли «всеосяжну підтримку і сприяння» розвиткові конярства, але далі слів не йшли. Кілька років тому побував «у Дубинця» навіть Президент Леонід Кучма. Похвалив Миколу Михайловича за ентузіазм і наполегливість. Дав доручення «розібратися з кіньми». Як міністри-аграрії виконують вказівки глави держави — читайте вище.

...Коли ми востаннє спостерігали, як Андрій Пономарьов разом з юними помічниками виводив високих і грандіозних Града, Авангарда, Дніпра і нашого улюбленця Ажура на прогулянку, — пригадалася книжка незабутнього Євгена Гуцала «Пролетіли коні». Подумалося — кого ще переконувати і як, «коні Дубинця» залишилися?..

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Їхня слава не пропала

До 10-ї річниці незалежності України

226 років тому, на початку літа 1775 року за наказом «клятої, вражої баби» Катерини II царські війська захопили і зруйнували Запорозьку Січ. Згодом вийшов маніфест імператриці про скасування цього останнього оплоту автономії в Україні, оплоту волі, демократії і національної незалежності.

Ой у неділю да пораненьку,
Як стало світати,
Став Текеля з москалями
Майдан обступати...

Стотисячне царське військо, що поверталося з російсько-турецької війни, швидко захопило Запорожжя, певною мірою завдяки раптовості нападу (козаки, мабуть, і гадки не мали, що після шести років спільних з російськими військами бойових дій ті йдуть їх завойовувати), а також нечисленності січової залоги. Більша частина козаків на той час розійшлася по домівках або подалася на промисли. Січ охороняв тритисячний гарнізон з 20 невеликими гарматами. Залоги в паланках були ще слабші.

Так, сили були надто нерівні. Нависла загроза великого кровопролиття, повного знищення всіх козаків, котрі перебували тоді на Січі. Саме тому, побачивши, що вони оточені й не мають змоги ні втекти, ні оборонитися, запорожці на старшинській раді за участі духовенства вирішили здати Січ.

На місці бастіону вольності залишилися рови, могили та руїни. Проте знищена Січ продовжувала жити в пам'яті народу — у його піснях і думах, в яких висловлюються сподівання, що історія запорозького козацтва ще не закінчена.

Нарешті цей час настав. Хоч нам завжди бракувало того вогнища свободолюбства, того прагнення державотворення, і навіть досвіду прогресивних фермерських форм господарювання запорожців.

Щороку у дні трагедії українського народу — зруйнування Запорозької Січі — козаки тепер уже трьох(?!) козацьких об'єднань, які нині діють на Запоріжжі, за традицією збираються на Хортиці, щоб віддати шану тим, хто закладав підмурівок нашої державності. І цього разу на Хортиці після молебнів за упокій душі запорожців пливли Дніпром вінки із траурними стрічками і палаючими свічками, і знову лунали в промовах заклики до відродження Запорозької Січі...

До 10-річчя незалежності України на території Національного заповідника «Хортиця» створюють історико-культурний комплекс «Запорозька Січ». Тут, згідно з проектом, згодом має бути збудована церква, шість куренів, дзвіниця, сторожова вежа, канцелярія, помешкання кошового отамана, фортифікаційні споруди, які відтворюють епоху козацтва, тощо. У спеціально обладнаних корчмі, гончарні та кузні туристи, для котрих передбачені екскурсійні автобусні маршрути, зможуть дізнатися про минуле запорожців, придбати сувеніри. Проте місцева влада вбачає в історико-культурному комплексі «Запорозька Січ» не лише додаткове джерело поповнення бюджету регіону за рахунок розвитку туризму, а й об'єднувальне начало державотворення.

... Повертаючися з Хортиці, я навіть спочатку не дослухався до слів, зачувши на тролейбусній зупинці стилізовану під сучасні ритми мелодію. Співали підлітки, обступивши дівча, котре вміло перебирало струни на гітарі.

Ой летить куля з ворожого поля
Да на майдан упала;
Ой хоч пропали хлопці-запорожці,
Не пропала їх слава...

— линуло вулицею. Можливо, й мене прийняв би до себе цей незвичний самодіяльний ансамбль, але... А ви самі знаєте цю пісню?

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

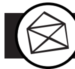

За листом читача

Не називаю її раєм

Шкода, дуже шкода матір семи дітей Марію Горват з Павлівки Васильківського району, яка залишилася без житла. «Мій дім згорів, — написала вона до редакції, — і тепер тиняюся з дітьми по знайомих, вокзалах та де попадеться, і куди податися, не знаю, бо нікому я і мої діти не потрібні».

Але досить було вникнути у ті обставини, які зумовили критичне становище Марії Антонівни, як стало ясно, що вона й сама чимало винна. Для нас нині, зрештою, важливіше, чи все буде гаразд з її дітьми. То якщо тепер у районі все-таки спромоглися знайти сяку-таку хатину для Марії Горват, ми на її місці не нарікали б, що «куди ця хатина годиться». Треба і самій заходжуватися та поратися, якщо доля власних дітей для неї над усе. Щоб дітям потім, коли підростуть, не було гірко, прикро, як згадають «оту хатину край села».

А вірші Тараса Шевченка, який хату своїх батьків не називав раєм, зринають у пам'яті не випадково. Особливо ті рядки, які стверджують, що «ми в раї пекло розвели». Наче про сьогоднішню ситуацію написано. Бо потім в області дізналися майже про аналогічну скруту багатодітної сім'ї, яка несподівано дісталась, як на нас, потворний резонанс.

Велике і благородне діло зробила обласна народна газета «Зоря». Сама не розкошуючи у надлишках, редакція за власні кошти допомогла викупити житло матері восьми дітей Лідії Шевченко. Сталося так, що не зі своєї вини Лідія Олександрівна мусила взяти на виплату сільську хатину в селі Осикуватому П'ятихатського району. Наближався час «розплати», а грошей катма. Як бути? Куди подітися з дітьми?

Отже, тут все ясно. Але, уявіть собі, уже через день, після того, як стало відомо про «осикуватський викуп», у зовсім іншому куточку сусіднього Криничанського району на позачергову сесію терміново збираються депутати Щорської селищної ради. І ухвалюють рішення: «Населення Щорська вражене необ'єктивністю редакції газети «Зоря». Обурені громадяни вимагають спростування. Є пропозиція подати на газету до суду за моральну шкоду, заподіяну Щорській селищній раді». І за дивним «збігом» того-таки дня відбувається також позачергова і не менш «надзвичайна» сесія і Зорянської сільської ради у П'ятихатському районі. На якій депутати теж «різко засудили вчинок газети», назвали його «неправдивим і безвідповідальним».

Ось так. Хотіли поминути пень, а натрапили на колоду. Але в чому річ?

Лідія Шевченко багато років жила якраз у великому селищі-містечку Щорську. Працювала на тамтешньому хлібозаводі майстром. Багатодітна сім'я Лідії Олександрівни свого часу одержала і житло — приміщення колишнього невеликого та старого дитсадка. Та настали такі часи, коли все полетіло шкереберть: хлібозавод закрили, Лідія залишилася без роботи. Влаштуватися на якусь іншу у Щорську неможливо. Втратив роботу і чоловік. Який «не виніс лихої долі», не знайшов у собі сили волі — покинув дружину і дітей, бомжем подався світ за очі. Де він тепер і чи навіть живий — невідомо. Лідія виявилася міцнішою. Подалася в реалізатори на ринок — іншого вибору сьогодні немає. Тільки скільки там заробиш? А щоб отримувати допомогу на дітей, мусила щоразу довідкою з селищної ради підтверджувати, що вона багатодітна мати. І одного разу в селищній раді їй раптом відмовили.

— Поки письмово не відмовишся від будинку, в якому живеш, — сказали, — довідки не дамо...

Лідія Олександрівна не повірила своїм вухам. Але слова — не горобці. Мудрі люди порадили негайно приватизувати житло. Пообіцяли й допомогти. Та для цього потрібні гроші. Жінка вирішила так: напишу відмову, одержу допомогу і матиму за що оформити приватизацію. Не виселять же з дітьми на вулицю! Але селищна рада попереду неї, продала помешкання бажаючому розібрати його на будматеріали.

Ось так Лідія Олександрівна і потрапила в пастку. Бо село Осикувате у П'ятихатському районі, де вона й напитала дешеву хату, справляє тяжке враження. Далі цитуємо «Зорю»: «Таке, мабуть, було одразу після війни. Тоді чоловіки загинули на полі брані, захищаючи рідну землю, тепер нестатки женуть їх на заробітки геть від цієї рідної землі. Більшість передчасно йде з життя, не витримавши соціальних негараздів чи втопивши свої мрії на краще життя в оковитій...»

Отак, повідавши про «вигнання» Лідії Шевченко зі Щорська та назвавши знайдену нею в Осикуватому на вулиці Межовій хатину «глухим кутом на межі людських можливостей», газета «Зоря» й накликала на себе гнів. Який, мовляв, п'ятихатський глухий кут», якщо наше село реформується, живе і дивиться у майбутнє? Жити стає краще, жити стає веселіше...

То найприкріше у цій історії ось що: «обурливій» реакції депутатів двох рад ніхто так і не дав належної оцінки. Тому нам доводиться казати прямо, чому. А тому, що такої нещирої і підступної показухи стосовно уболівання за свій народ, як оце нині, ніколи раніше ми ще не знали. І правда про жахливі бідування людей — мов велика державна таємниця, розголошувати яку, зась. Робимо вигляд, що нічого страшного не відбувається. Бачимо, але мовчимо, як страждає народ. Про геноцид українського люду, який чинили більшовики, уже написали більше, ніж треба, а про нинішній — ні пари з вуст. І якщо й під мікроскопом нічого такого не помічаємо чи не хочемо помічати, то це уже не просто прикрість. Це — політика нинішньої влади. Яка над усе воліє уникати очевидної й великої провини перед своїм народом. Тому щосили і малює, замазуючи усім нам очі, уже щось потворніше навіть від «потьомкінських сіл».

Чи ми помиляємося? Тоді як розуміти, що у Щорську нині 83 відсотки безробітного населення, а щороку помирає втричі більше, ніж народжується? І що Лідію Шевченко таки справді не краща доля загнала на вулицю Межову в Осикувате. Бо тут вистачає порожніх і напівздичавілих халуп, покинутих селянами. А ось доріг у звичному розумінні катма. Немає й телефонного зв'язку, до найближчого магазину, до аптеки — кілометри. Газу ніколи ще й не було, радіо не працює, газет не носять...

А як складеться життя у дітей Лідії Шевченко, тим паче невідомо. Найстарша дочка уже вивчилася на бухгалтера, однак працює прибиральницею. Менші ще вчаться у школах. Аня закінчила 11-й клас, отримала посвідчення педагога-організатора — тепер надіється на біржу і цікавиться, чи не шукає якась заможна сім'я для своєї дитини совісну сільську няню. Хоч дівчина мріє стати медсестрою. Та як вчитися, якщо мама заробляє щонайбільше 50 гривень на місяць?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Увага: зустрічний рух регіонів країн-сусідок

Геть Росію, Москву! Обійдемося без них! Самі заживемо краще, заможніше! Подібні гасла повсюдно вирували в Україні впродовж кількох років нашої незалежності. Наслідок очевидний. Геть полеглі, зникли тисячі підприємств. Економічний занепад в усіх колишніх братніх країнах. Безробіття, зубожіння. І ось могутньо вдарило джерело народної ініціативи — відновити регіональні економічні відносини країн—сусідок. На нових засадах. За нових умов. Приклад цього — Київщина.

На знімку: після підписання угоди (зліва направо) Б. Громов, А. Засуха і М. Домашкевич.

Фото М. ЛАЗАРЕНКА.

Громовський «десант»

Одна з наших російськомовних газет тоді вмістила матеріал під заголовком «Громов нам поможет?». Це про того генерала Громова, який був колись командувачем Київського військового округу. Про того Громова—командувача окремої 40-ї армії в Афганістані, який, виводячи її додому, на прикордонному мосту мовив крилато: «За мною вже немає більше нікого». Це про Громова — губернатора Московської області, який наприкінці минулого року зробив мирну розвідку до Київської області.

Отож добре знаний і шанований в Україні Борис Всеволодович зустрівся в Києві не лише з багатьма друзями. Його головним наміром було — накреслити й відновити давнє економічне двостороннє співробітництво Московської і Київської областей.

Розвідка вдалася. Голова Київської облдержадміністрації Анатолій Засуха без «допитових тортур» швидко «розкривсь». І вже наприкінці жовтня до Києва завітав потужніший «десант» — той самий Громов, голова Мінського облвиконкому Микола Домашкевич і ще кілька осіб з ними. Ще раз порадилися і в присутності послів Росії та Білорусі в Україні підписали тристоронню угоду.

Де тільки не знають нині Київщину

Начальник Київського обласного управління зовнішніх економічних зв'язків Олександр Монархо важко зітхнув і замислено проказав: «Ми повинні всі врешті-решт зрозуміти, що Захід нас не чекає. І ми йому не потрібні». Втім, це його застереження начебто суперечить стану зовнішньоекономічних відносин Київщини. А вони, між іншим, такі.

У багатьох європейських, азіатських, африканських —у майже 100 країнах світу нині є торговельні партнери обласних підприємств. Хоча, скажімо, торік область більше купувала продукції, ніж продавала (від'ємне сальдо становить 85 відсотків), однак зовнішньоторговельний оборот торік сягнув майже 500 мільйонів доларів США. Поступово зростають і такі необхідні області іноземні інвестиції. Загальна сума їх торік становила майже 350 мільйонів доларів США. Близько 180 підприємств краю отримало прямі інвестиції. Цікаво, що Київщина за обсягами іноземних інвестицій нині — на другому місці в державі після столиці.

Якщо вже не пишатися, то можна радіти цим показникам. Проте ретельніший аналіз їх дещо применшує значущість всесвітнього «марширування» області. З'ясовується, основними споживачами продукції Київщини усе ж є країни колишнього Союзу РСР. Із загального обсягу експорту в усі держави світу майже 65 відсотків його припадає на кілька недавніх країн—«сестер». А їх імпорт становить 50 відсотків загального обсягу.

Багато про що свідчить і таке. Майже половина всієї експортованої продукції йде до Російської Федерації. А з Росії надходить більш як третина всього імпорту. Кажуть, цифри — промовисті аргументи. У даному разі, без сумніву, це так.

Підписали. Що далі?

То що змінилося після підписання угоди між регіонами трьох «сестер»? За розпорядженням Анатолія Засухи створено робочу групу для практичної організації та координації домовленостей про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво. Райдержадміністрації опитали всі підприємства щодо номенклатури та об'єктів взаємних поставок. В управлінні узагальнили їх і направили до Москви й Мінська. З Москви отримали каталог підприємств області, з Мінська — також пропозиції про партнерство.

І що далі? Взаємно чекають відповідей. Вони мають сформуватися із зацікавленості кожного окремого підприємства. Ще раз підкреслю. Взаємні пропозиції мають ґрунтуватися лише на взаємній заінтересованості в їх економічній доцільності. Управління зовнішніх економічних зв'язків областей—партнерів виступають лише в ролі посередників. Бо ніхто не змусить жодне державне, а тим паче, приватне чи акціонерне підприємство піти хоч на які-небудь партнерські відносини заради самих гасел про зміцнення дружби між країнами—сусідками. Чи використання кимось їх для своїх політичних «реваншів».

— Кожному підприємству важко знайти собі вигідного напарника-партнера, — підкреслює Олександр Монархо. — Адже особливо важко нині працювати тим виробничим колективам, які не мають ринку збуту. Ось ми й надаємо умови-послуги для створення спільних підприємств. А їх уже працює в області понад 300.

Тож укладені регіональні угоди, мабуть, створюють передумови для розв'язання проблем виживання всіх відсталих у науково-технічному і економічному відношеннях колишніх братніх країн. Кроки Київщини —яскраве того свідчення.

Так, наприкінці березня цього року в Київській облдержадміністрації було підписано угоду із Свердловською областю Російської Федерації. Представницьку делегацію привозив до Києва її губернатор Едуард Россель. Київським підприємствам тепер відкривається широкий фронт для пошуку вигідних партнерів. Міркуйте самі. На території цієї області розташовано 96 тисяч промислових підприємств. Лише 36 тисяч — малі й середні, а решта — великі. Погодьтеся, є з ким домовлятися, серед кого вибирати. До речі, це вже шостий регіон Російської Федерації, з яким Київщина уклала угоду про торгово-економічне співробітництво. Раніше підписано з Татарстаном, Марі Ел, Саратовською і Мурманською областями. Чого доброго, Київщина невдовзі «пригорне» до себе пів-Росії. Але, пробачте, її регіони також цього прагнуть — самі ж бо їдуть до нас.

Утім нещодавно Анатолій Засуха також «махнув» за кордон. Але до Білорусі. Точніше, до Гомеля, де взяв участь у роботі сесії обласної ради. Виступив там з аналізом виконання угоди з цією білоруською областю. А партнерські зв'язки налагодили і підтримують уже понад 20 великих підприємств. Спільні інтереси, взаємна зацікавленість у співробітництві — підгрунтя розширення подальших дружніх і ділових зв'язків цих областей. І вони вочевидь розвиватимуться і міцнітимуть. Бо перспективи подальшого співробітництва з білорусами Анатолій Засуха обговорив із самим Президентом Білорусі Олександром Лукашенком, який брав участь у роботі Гомельської обласної сесії.

Життя «волає» — не цураймося!

Певна частина наших співвітчизників побоюється навіть гасел відновлення відносин із Росією. Багато хто з нас рятівні погляди спрямовує лише на Захід. Та ось нещодавно у Верховній Раді з'явилася міжфракційна група «До Європи разом з Росією». Пояснювати зміст назви групи, що водночас є і її гаслом, гадаю, не варто. А як політики найвищого рівня оцінюють «самодіяльність» Київської області?

Те, що недопрацьовано на міждержавному рівні, життя змушує доробити на регіональному. А якщо ми зможемо наладити міжрегіональний ринок, то матимемо умови і можливості для взаємозбагачення. І зробимо це скоріше, якщо припинимо розмови про будь-які союзи. При цьому не слід зважати на деяких політиканів, які не хочуть і слухати про таке співробітництво.

Так оцінив прагнення керівників Київської, Московської і Мінської областей Голова Верховної Ради України Іван Плющ, який зустрівся тоді з учасниками підписання договору. У свою чергу, Борис Громов по-військовому небагатослівно, але багатозначно підкреслив: «Ми не говоримо про політику. Нас цікавить економіка. А це —головна політика». Одностайний був зі своїм колегою і Микола Домашкевич, який лише додав: «Головним під час обговорень має бути рівне взаємовигідне співробітництво».

Призначення Віктора Черномирдіна російським послом в Україні і водночас спеціальним представником Російської Федерації з розвитку українсько-російських торгово-економічних зв'язків деякі ЗМІ розціюють як новий поштовх до зближення, а то й об'єднання країн. Дехто вбачає серйозну загрозу інтересам України в такому розвитку подій. А тому стримання будь-яких зазіхань російських комерційних структур, поглиблене проникнення їх в нашу економіку, створення в Україні їх могутніх наддержавних баз — такий запобіжний засіб вбачають деякі політики. Керівники регіонів вбачають економічне зростання лише в тісному партнерстві. І за умови неодмінного збереження незалежності країн.

Тож регіонального зустрічного руху не зупинити. Та й чи варто це комусь робити?

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

P. S. Коли цей матеріал уже було підготовлено до друку, стало відомо, що Київська область уклала угоду про співробітництво і з Ленінградською областю.

Урожай-2001

Потенціал, який маємо затребувати

Цікавлячись на Одещині передусім жнивами-2001, Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах мав на меті з'ясувати, як виконується програма «Зерно України 2001 року».

З огляду на це до участі в зустрічах, нарадах, що відбулися, було залучено не тільки аграріїв Одещини, а й керівників АР Крим, Запорізької, Миколаївської, Одеської та Херсонської областей, віце-прем'єр-міністра з питань АПК, міністра аграрної політики, інших відповідальних осіб зі столичних відомств. Доволі солідним виявився і «десант» у Причорномор'ї народних депутатів України, що, очевидно, засвідчує позитивні зміни у відносинах уряду з парламентом.

На «хлібному півдні» зосереджено основні площі озимих зернових культур, від урожайності яких вирішальною мірою залежить і загальний «вал», і якість продовольчих ресурсів країни. В останні роки, правда, і південь не виручав: «вал» зупинився на доволі низькій позначці— у 24 мільйони тонн з невеликим гаком. А на рік нинішній згадувана програма передбачала приріст принаймні на 40 відсотків. Не маніловщина? Посилання на те, що колись брали і більше, — не зовсім коректні: агрофон не той, технічні, матеріальні можливості не ті… Втім, це як у кого. На полях ЗАТ «Авангард» Овідіопольського району, де збирання зернових саме у розпалі, багато хто дивувався: «Оце так колосок, оце — зерно! Як вдалося виростити такий богатирський врожай?» Віктор Добрянський, керівник сільгосппідприємства, відповідав коротко: «Прагнемо робити все так, як велить наука». І кивав у бік недалекого Селекційно-генетичного інституту Української академії аграрних наук, куди невдовзі й відправилися автобуси з гостями.

Директор інституту В'ячеслав Соколов, селекціонери-академіки Микола Литвиненко та Анатолій Лінчевський водили від ділянки до ділянки, розповідали: оця озима пшениця «Вікторія» гарантує 100—200-центнерні врожаї. Більш як по 100 центнерів здатні дати і озимі ячмені. «Тамань», наприклад. Як і чимало інших сортів озимих колосків. Внеси тільки на кожен гектар по 150 кілограмів мінеральних добрив у діючій речовині. «А скільки вносимо?» — уточнив А. Кінах. «Та, в ліпшому разі, l3 b94, кілограмів до 20. В гіршому — нічого. Зате добрива масово вивозяться за кордон…». А з борошна цих пшениць, що не мають аналогів у світі, — вели далі свою розповідь учені, — можна виробляти макарони найвищого гатунку, однак поки що надто мало їх у виробництві, фабрики обходяться низькоякісною сировиною,

На нараді, що відбулася на Кулиндорівському комбінаті хлібопродуктів, що вже приймає зерно нового врожаю, прагнули спільно знайти відповіді на численні «чому?»… Насамперед обнадійливу ознаку: перші намолоти в південних регіонах засвідчують , що врожайність здебільшого відповідає прогнозам—завданням програми «Зерно-2001». Вона, щоправда, в різних регіонах різна: якщо Одещина намолочує по 31,5 центнера збіжжя з гектара, то Крим — по 26. Одеські землероби, схоже, раніше від декого почали зважати на оте «як велить наука». Хоча можливості в них, як і скрізь, поки що надто обмежені. Навіть з огляду на технічне забезпечення жнив: понад 1000 комбайнів мусили залучити з північніших регіонів країни. Чимало таких агрегатів і на полях інших південних областей.

Саме безгрошів'я штовхає багатьох землеробів в «обійми» різних трейдерів та сумнівних «інвесторів», котрі прагнуть скупити врожай ще на корені за низькими цінами, аби потім самим на цьому розжитися. Без активної участі держави цивілізований вітчизняний ринок зерна, де була б здорова конкуренція, не сформувати.

Водночас «живі» щоденні гроші може дати тваринництво, яке у багатьох сільгосппідприємствах зведено нанівець. На його відновлення й розвиток варто спрямувати нині половину всього валового збору зерна, тобто 16—18 мільйонів тонн. Обов'язково попередньо пропустивши через комбікормові заводи. Бо досі що виходить? У два-три рази більше, ніж за науково обґрунтованими нормами, витрачене зерно, якщо його розумно використати через тваринництво, здатне принести прибуток у четверо рази більший, аніж під час прямої його реалізації. Ось і кошти, яких на селі сьогодні так бракує…

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Розвідка вдалася. Без «допитових тортур»

«Голос України», 10 липня 2001 року. № 119 (2619)

Акціонерний Банк "АНДРІЇВСЬКИЙ"

АНДРІЇВСЬКИЙ

м.Київ, вул. Федорова, 4
Ліцензія НБУ №183

Звіт про прибутки та збитки КБ на 1 липня 2001 року Форма N2.01 902 АБ "АНДРІЇВСЬКИЙ"

(коп.)

Символ	Стаття доходів	Усього
	ДОХОДИ	762268060
60	**Процентні доходи**	**289619099**
601	Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	91545565
602	Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності	112220572
604	Процентні доходи за кредитами фізичним особам	85852962
61	**Комісійні доходи**	**441222217**
610	Комісійні доходи за операціями з банками	15685228
611	Комісійні доходи за операціями з клієнтами	425536989
62	Результат від торговельних операцій	18138670
63	**Інші банківські операційні доходи**	**12949279**
630	Дивідентний доход	8551869
639	Інші банківські операційні доходи	4397410
6397	Штрафи,пені,що отримані за банк. операціями	461284
64	Інші небанківські операційні доходи	338795
649	**Інші небанківські операційні доходи**	**338795**
	ВИТРАТИ	**669830255**
70	**Процентні витрати**	**155203953**
701	Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	71817945
702	Процентні витрати за коштами до запитання суб'єктів господарської діяльності	18383088
704	Процентні витрати за коштами фізичних осіб	60986209
709	Інші процентні витрати	4016711
71	**Комісійні витрати**	**90475734**
710	Комісійні витрати	90475734
73	**Інші банківські операційні витрати**	**129986208**
739	Інші банківські операційні витрати	129986208
74	**Інші небанківські операційні витрати**	**149251560**
740	Витрати на утримання персоналу	37013574
7400	Основна і додаткова заробітна плата	26882148
7401	Внески на державне соціальне страхування	10026448
74011	з них: збір на соц.страхув. на випадок безробіття	496052
7403	Матеріальна допомога та ін. соц. виплати	73280
741	Сплата податків та інших обов'язкових платежів крім податку на прибуток	1653027
7411	Податок на землю	666428
7419	Сплата інших податків та обов'язкових платежів крім податку на прибуток	986599
742	Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	42090200
7420	Витрати на утримання власних основних засобів та нематеріальних активів	6386691
7423	Амортизація	35703509
743	Інші експлутаційні та господарські витрати	26085647
744	Витрати на телекомунікації	22613698
745	Супутні небанківські операційні витрати	14550614
749	Інші небанківські операційні витрати	5244800
7497	Штрафи,пені, що сплачені за госп.операціями	2479600
77	Відрахування в резерви та списання безнадійних	98912800
	АКТИВ	
770	Відрахування у резерви	98912800
	Прибуток (збиток) до сплати податку	138437805
79	**Податок на прибуток**	**46000000**
	Чистий прибуток (збиток)	**92437805**

Зведений балансовий звіт на 1 липня 2001 року АБ "АНДРІЇВСЬКИЙ"

СТАТТІ БАЛАНСУ	01.01.2001 р.	01.07.2001 р.
АКТИВИ	6271114495	8661584754
Готівкові кошти	278841398	329156691
Банківські метали	0	0
Дорожні та інші чеки	6793125	5113660
Кошти в НБУ	1589600505	1107677204
Кошти в інших банках	684435836	1055314415
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	0	0
у т.ч. цінні папери, емітовані НБУ	0	0
Резерв під знецінення казначейських ЦП	0	0
Нетто: казначейські цінні папери та цінні папери, емітовані НБУ	0	0
Депозити та кредити в інших банках	120000000	1850000000
Резерв під заборгованість інших банків	2000000	37000000
Нетто: депозитів,кредитів в інших банках	118000000	1813000000
Цінні папери в портфелі банку на продаж	24335473	56062150
Резерв під знецінення ЦП на продаж	2471103	25523270
Нетто: цінних паперів в портфелі банку на продаж	21864370	30538880
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	1471303472	1471303472
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	0	0
Нетто: цінних паперів на інвестиції	1471303472	1471303472
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані кліїнтам	1577773761	2165225330
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	131724237	172042345
Нетто: кредитів та фінансового лізингу (оренда), які надані клієнтам	1446049524	1993182985
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	32125000	64250000
Основні засоби та нематеріальні активи	595587150	686297049
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	54429264	90132773
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	541157886	596164276
Нараховані доходи до отримання	27198719	48814867
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	0	0
Нетто: нараховані доходи до отримання	27198719	48814867
Інші активи	53744660	147068304
Резерв під можливі витрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	0	0
Нетто: інші активи	53744660	147068304
СУКУПНІ АКТИВИ	**6271114495**	**8661584754**
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	**3063299769**	**5361332223**
Кошти банків	800982133	101956480
Депозити та кредити банків	300000000	300000000
у т.ч. кредити, отримані від НБУ	0	0
Кошти клієнтів	1812545186	3838175261
інші депозити	0	0
Боргові цінні папери, емітовані банком	74777700	0
Кредити,отримані від міжнародних фінансових організацій	0	0
Субординована заборгованість	54000000	54000000
Нараховані витрати до сплати	15119179	25599991
Інші зобов'язання	5875571	41600491
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	**3063299769**	**5361332223**
КАПІТАЛ	3207814726	3300252531
Статутний капітал	3064800000	3164800000
Зареєстрований статутний капітал банку	3064800000	3064800000
Несплачений зареєстрований статутний капітал банку	0	0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку	3064800000	3064800000
Капіталізовані дивіденди	0	100000000
Викуплені власні акції	0	0
Результат минулих років	19947419	22201290
Прибуток минулого року, що очікує затвердження	0	0
Збитки минулого року, що очікують затвердження	0	0
Емісійні різниці	0	0
Загальні резерви	15431653	20813436
Результат поточного року	107635654	92437805
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	**3207814726**	**3300252531**
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	**6271114495**	**8661584754**

Голова правління М.Г.Добров
Головний бухгалтер О.М.Пономаренко

Правління ВАТ «Завод КІНАП»

повідомляє про проведення Загальних зборів акціонерів, які відбудуться 31 серпня 2001 р. о 12 годині за адресою: м. Київ, вул. Вишгородська,4, кінотеатр «КАДР».

Реєстрація акціонерів з 11.00 до 12.00 31 серпня 2001 р. за місцем проведення зборів (при собі мати документи, що посвідчують особу та документ, що посвідчує право власності на акції).

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2000 рік та основні напрями фінансово-господарської діяльності у 2001 році.
2. Звіт директорів ДП ВАТ «Завод КІНАП».
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Затвердження річного балансу Товариства за 2000 р.
5. Розподіл прибутку Товариства за підсумками діяльності у 2000 році.
6. Затвердження порядку розподілу прибутку на 2001 рік.
7. Затвердження нової редакції Статуту.
8. Перевибори членів Спостережної ради.
9. Різне.

За довідками звертатися за телефоном: (044) 463-94-03.

Правління ВАТ «Завод КІНАП»

Повідомлення

12 липня 2001 року о 14-00 філія «Київська Ресурсна Палата» Товарної біржі «Західно-Українська Біржа Нерухомості» у відповідності до укладених угод проводить торги з продажу на конкурсних засадах майна підприємств-банкрутів.

1. Будівлі і споруди відгодівельного комплексу ВАТ «Кіровське» початковою вартістю 19867 грн. (без ПДВ).

Продавець — Ліквідаційна комісія ВАТ «Кіровське»;

2. Автотранспорт та обладнання ВО «Агромаш» початковою вартістю 35700 грн. (без ПДВ).

Продавець — Арбітражний керуючий ВО «Агромаш»;

3. Обладнання для виготовлення трьохкомпонентної голки одноразового застосування типу «Луер» ВО «Київський радіозавод», початковою вартістю 294500 грн. (без ПДВ).

Продавець — Ліквідаційна комісія ВО «Київський радіозавод».

Гарантійний внесок — 5%

Торги відбудуться за адресою: м. Київ, Музейний провулок, 10 тел. (044) 293-13-25, 293-82-68.

Арбитражным судом Луганской области (г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3-а) возбуждено дело № 11/14б о банкротстве в отношении общества с ограниченной ответственностью научно-производственное предприятие «Квинто», г. Луганск, кв. Димитрова, 23а, код 20156572, счет 26008556905620 в Луганском областном филиале АКБ СР «Укрсоцбанк», МФО — 304018.

Претензии кредиторов и предложения санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Рапорядителем имущества должника назначен Седляр Александр Петрович (лицензия № 000091 от 13.01.2000г.), который проживает по адресу: 94486, Луганская область, Краснодонский р-н, с. Власовка, кв. Октябрьский, д.4.

Арбитражный суд Харьковской области (61002, г. Харьков-002, пл. Свободы, 5, Госпром, 8 подъезд) возбудил дело № 7868/2-31 о признании банкротом ЧФ «Сплит», код ОКПО 22654334, юридический адрес: г. Харьков, ул. Мироносицкая, 54-В, кв. 1, р/с 260094456001 в ХФ АО «Укринбанк», МФО 351243.

Ликвидатором назначен Сахно В. Г. Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления по тел. 45-12-53.

Арбітражний суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалко, 2) визнав банкрутом Конотопське районне підприємство по енергетиці та електрифікації «Райенерго» (код 0288047, 41600, м. Конотоп Сумської області, вул. Вирівська, 9) і відкрив ліквідаційну процедуру. Постанова № 5299-15/152 від 23.05.2001 року ліквідатором призначений Пономарьов І. І., ліцензія арбітражного керуючого № 143 від 27 жовтня 2000 р. (41615, Сумська область, м. Конотоп, вул. Лазаревського, 15/2, тел. (05447) 4-82-41).

Арбитражный суд Днепропетровской области (49600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1а) возбудил дело № Б/24/43/01 о признании банкротом Закрытого акционерного общества «Экспоцентр» (49044, г. Днепропетровск, ул. Дзержинского, 1-6, р/с № 26003100941001 в Днепропетровском областном филиале АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305017, код 13454889).

Распорядителем имущества назначен Арбитражный управляющий Козаченко Владимир Михайлович, лицензия № 000003.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

1. Арбітражний суд Миколаївської області постановою від 26 червня 2001 р.(справа № 5/444) визнав банкрутом ПП «Юнкер», м. Миколаїв, пр. Миру, 46, кв. 144.

Ліквідатором призначено Томашевського О. О. (ліцензія Міністерства економіки України № 035).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

2. Арбітражний суд Миколаївської області постановою від 26 червня 2001 р. (справа № 5/443) визнав банкрутом ПП «Бурбон», м. Миколаїв, пр. Миру, 46, кв. 144.

Ліквідатором призначено Томашевського О. О. (ліцензія Міністерства економіки України № 035).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Загальними зборами акціонерів ЗАТ «Торг-Сервіс-Україна»

22 червня 2001 року прийнято рішення про ліквідацію дочірнього підприємства «Торг-Сервіс-Трускавець», юридична адреса — 82200, Львівська обл., м. Трускавець, вул. Мазепи, 6-а, код ЗКПО 30411904.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за вказаною адресою.

Приватне підприємство «Торгово-виробниче підприємство «Полісся»

(ідент. код 19410226, Київська область, Іванківський район, смт. Іванків, вул. Щербакова, 11а) повідомляє про визнання банкрутом.

Постанова про визнання боржника банкрутом справа № 82/2Б-2001 р. Арбітражного суду Київської області від 26.06.2001 р.

Ліквідатор Шевченко І. В. ліцензія № 479 від 13.03.2001 року.

Арбітражний суд Рівненської області (33000, м. Рівне, вул. Відінська, 10) порушив справи:

№ 2Б/12-Б-01 про визнання банкрутом СП «Рокитнівське роздрібно-торгове підприємство Рокитнівської райспоживспілки», код 25316419, юридична адреса: 34200, Рівненська область, смт. Рокитне, вул. Незалежності, 10, р/р 26005660571001 в Рокитнівському ТБВБ РДБ «Україна», МФО 333313;

№ 2Б/13-Б-01 про визнання банкрутом Рокитнівського комбінату громадського харчування, код 01764586, юридична адреса: 34200, Рівненська область, смт. Рокитне, вул. І. Франка, 4, р/р 26005660485001 в Рокитнівському ТБВБ РДБ «Україна», МФО 333313.

Розпорядник майна Гайдук П. В., ліцензія № 041, м. Рівне, вул. Драгоманова, 27.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Державне мале підприємство Виробничо-інформаційний центр «Містобудівельник» (Київ, бул. Л. Українки, 26, свідоцтво № 13672924 від 08.04.1996 р.) припиняє свою діяльність з 01 серпня 2001 р. в зв'язку з ліквідацією підприємства.

Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації.

Дочірнє підприємство «Обухів»

відкритого акціонерного товариства «Торговий дім «Укртатнафта-Київ» (ідентифікаційний код 30389172) повідомляє про перереєстрацію у зв'язку із зміною засновників, організаційно-правової форми та назви на «Товариство з обмеженою відповідальністю «УТН-Обухів».

ТОВ «Металко» ліквідується.

Претензії приймаються за тел. 423-07-44.

ЗАТ «Світлиця»

повідомляє, що в зв'язку з рішенням Арбітражного суду Івано-Франківської області від 22.06.2001 р. дії ЗАТ «ФК «Реєстратор-Сервіс» щодо ведення реєстру припинені.

Реєстраційне обслуговування власників іменних цінних паперів ЗАТ «Світлиця» виконує за договором ТОВ «Прикарпатреєстр» за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Василіянок, 48/514.

ЗАТ «Світлиця».

Арбітражний суд Черкаської області (18000, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 307) постановою від 26 червня 2001 року по справі № 08/3442 визнав банкрутом ВАТ «Тальнівський цукровий завод» (20400, Черкаська обл., м. Тальне, вул. Гроса, 2, р/р 26008340252001 в Черкаській облдирекції АПБ «Україна», м. Тальне, МФО 354693, код ЗКПО 00373557). Відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Крупенка Сергія Юрійовича (ліцензія № 133 від 25.10.2000 р., тел. (050) 595-99-97, м. Київ-183, а/с 93).

Арбитражным судом Донецкой области (83047, г. Донецк, ул. Артема-157) возбуждено дело № 18/106 Б от 11.06.2001 г. о банкротстве Общества с ограниченной ответственностью «Торгово-промышленная фирма «Рутченково», юридический адрес 83011, г. Донецк, ул. Керамическая-7; фактический адрес 83037, г. Донецк, ул. Кирова-114, код ОКПО 00182521, расчетный счет 2600698041О в Кировском филиале АКБ «Укрсоцбанка» г. Донецка, МФО 334323.

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении месяца со дня публикации объявления.

Распорядитель имущества Кондратьева Марина Владимировна, лицензия 00017.

Національний банк України

Баланс

тис. грн.

№ рядка	Найменування статті	01.01.2001	01.04.2001
	I. Активи		
1	Монетарне золото	672 099	648 218
2	Вимоги до МВФ	11 068 434	9 940 837
3	Кошти та депозити, що розміщені	7 483 862	8 512 570
4	Цінні папери	10 126 493	9 932 506
5	Кредити Уряду	10 656 893	10 636 741
6	Кредити комерційним банкам та іншим позичальникам	683 815	618 737
7	Інші активи	2 013 519	2 164 627
	Усього активів	**42 705 115**	**42 454 236**

№ рядка	Найменування статті	01.01.2001	01.04.2001
	II. Зобов'язання		
8	Готівкові кошти, що випущені в обіг Національним банком України	13 363 816	13 244 123
9	Заборгованість перед МВФ	20 981 347	19 639 957
10	Кошти та депозити, що залучені від банків	4 232 315	3 756 598
11	Кредити, що отримані	447 868	647 769
12	Кошти інших клієнтів	978 874	1 925 848
13	Інші зобов'язання	991 519	1 064 846
	Усього зобов'язань	40 995 739	40 279 141
	III. Власний капітал		
14	Власний капітал	1 709 376	2 175 095
	Усього пасивів	**42 705 115**	**42 454 236**

Мова в опері: обговоренню підлягає

Орфеї і корифеї

Не так давно людство вшановувало пам'ять великого маестро Верді. Завершальним акордом вердіївських урочистостей у Києві стали дві показані одного вечора «Травіати». У першій з них, на сцені Національної опери, заголовну партію співала знаменита Ольга Микитенко. Присутній був увесь неодмінний «бомонд» столиці — дами з коштовними прикрасами і чоловіки з «мобілками». В другій, у Національній філармонії, Віолетту Валері співала, можливо, й не така знаменита, але теж вельми фахова, наділена яскравим колоратурним сопрано Лідія Кондрашевська. Публіка тут зібралася дещо демократичніша — хоч Колонна зала імені Лисенка була заповнена вщерть.

Ці дві вистави виявилися надто різними не тільки за своїм вирішенням. Оперна — як і годиться, масштабна, з численним хором і великим складом оркестру. Філармонійна — дуже камерна, під фортепіано й скрипку. Проте якщо слухачі в Національній опері досить холодно слухали трагічний прикінцевий дует Віолетти й Альфреда в четвертій дії, то публіка в філармонії щиро співпереживала трагічній долі шляхетної куртизанки. В багатьох на очах блищали сльози.

Головна причина різного слухацького сприйняття полягала в мові. Ольга Микитенко і її колеги виконували італійською (щоправда, на тлі україномовного хору), дбаючи насамперед про красу верхніх нот. Лідія Кондрашевська, як і весь склад філармонійних солістів, співала українською, намагаючись донести до слухача кожне слово з чудового перекладу Максима Рильського.

«Різномовність» «Травіати» в Національній опері «різонула» майже всіх рецензентів, які писали про широко розрекламований вердіївський фестиваль. Одна з авторок упливово написала: «Ще за попереднього директора Анатолія Мокренка всі опери були перекладені українською мовою (хоч у всьому світі дотримання мови оригіналу не підлягає обговоренню). Тому дуети та арії італійською «органічно» супроводжуються україномовним хором...»

Я розумію бажання молодих рецензенток популярних тижневиків якнайшвидше «інтегруватися в Європу». Проте, на жаль, майже з усім у цитованому вище абзаці (крім самої оцінки нещасливої «Травіати») не можу погодитися. Адже одним розчерком пера авторка дозволила собі розправитися з цілим культурним явищем — україномовною оперою.

Напевно, варто нагадати: опери українською мовою було перекладено не за часів директорства А. Мокренка. «Сільську честь» Масканьї поставили українською в театрі Садовського ще далекого 1909 року. А від 1926 року виключно україномовною стала теперішня Національна опера імені Т. Шевченка. Тоді це було розцінено як один з найвищих тріумфів політики «українізації». Учора ще заборонена «селянська» мова набувала прав у високому мистецтві.

Микола Вороний, Максим Рильський, Микола Бажан, Борис Тен, Микола Лукаш та інші корифеї української літератури (до всього, люди ще й музично обдаровані) подарували нам прекрасні переклади лібрето класичних опер. Протягом багатьох років ці переклади лунали зі сцени — й на них виховувалося не одне покоління співаків і слухачів. Саме співаючи українською, уславилися Б. Гмиря, М. Гришко, П. Білинник, Л. Руденко, В. Третяк, Є. Мірошниченко, А. Солов'яненко, інші «зірки» київської сцени.

В Україні аж ніяк не «вигадували велосипед». В усьому світі оперу тоді співали в перекладі. Й славетні Шаляпін, Карузо чи Патті неодмінно знали всі головні партії свого репертуару щонайменше трьома-чотирма мовами. Звичайно, це потребувало від артистів неабиякої роботи. Але співаки не протестували проти цього, вважаючи таке «поліглотство» неодмінною складовою виконавського професіоналізму. Скажімо, 1926 року славетний Собінов (уже немолодий!) спеціально вчив українською мовою партії Лоенгріна й Ленського (до речі, вельми задоволений якістю перекладу). А винагороджений був слухач, який отримував не костюмований концерт, а повноцінне музично-драматичне дійство під назвою «опера».

Традиція співу лише мовою оригіналу народилася пізніше й набула поширення в Європі лише в 60-ті роки XX сторіччя. За цією традицією, насамперед комерційні вимоги імпресаріо перетворили провідні оперні сцени на справжнісінькі «конвеєри», які вже не лишають часу на переучування текстів. А ті, хто переводив уже в 90-ті роки (саме за часів директорства А. Мокренка) на «мови оригіналів» нашу Національну оперу, взагалі орієнтувалися передовсім на певні усереднені стандарти третьорозрядних антрепренерів, які організовують закордонні гастролі театрів.

Підкреслюю: йдеться саме про звичні знеособлені стандарти провінційного європейського оперного «фаст-фуду», а не про «вірність задумові композитора», що нею воліють прикриватися співаки та музиканти. Бо саме ці віддані прибічники співу «лише й тільки мовою оригіналу» чомусь завжди виконують «Дона Карлоса» Верді в італійському перекладі (хоча оригінал лібрето — французький), а «Персидські пісні» Рубінштейна — російською (хоч тут — німецький). І вельми дивуються, коли їм вказують на ці та інші такі казуси.

Великі оперні режисери, проте, чудово усвідомлювали: по-справжньому зворушити, розкрити задум композитора може тільки виконання опери мовою, зрозумілою слухачам. Не випадково так стійко опирався переходові на «мови оригіналу» Великого театру в Москві легендарний Борис Покровський. Не випадково покійна Ірина Молостова свою останню постановку на київській сцені — Моцартового «Дон-Жуана» — здійснила наприкінці 1998 року таки українською (хоч і співаки, і дирекція висловлювали бажання ставити оперу на італійський текст). І жоден із слухачів не нарікав, чуючи в перекладі Миколи Лукаша замість «Mio tesore» фонетично бездоганний відповідник «Моя ти зоре!».

Трагедією українського оперного театру останніх років стало те, що постаті, близької за масштабом до Бориса Покровського, в ньому не знайшлося. І національну традицію було принесено в жертву ситуативній комерційній вигоді. А от британці досі підтримують паралельну «Ковент-Гарден» (де всі співають мовою оригіналу) й Англійську національну оперу (тут усю світову класику виконують лише в англійському перекладі).

Зізнаюся: я не вчащав на вистави вердіївського фестивалю. Особливо не хотілося йти на ту нещасну «Травіату», давніше поставлену ще українською, де від перекладу Рильського лишилися сьогодні тільки хор та репліки компримаріо. Бо всі солісти встигли вже «інтегруватися в Європу». Таку виставу важко назвати інакше, як наругою і над композитором, і над поетом...

Не надихнули мене й «Аїда» з «Трубадуром» та «Ріголетто», поставлені вже в останні роки. Не знаю, як кого, а мене до оперного театру вабить саме дійство, де воєдино поєдналися музика, слово і драматична гра. А от бездоганну італійську вимову я завжди можу почути на одному з чотирьох чи п'яти «ла-скалівських» і «метрополітенівських» записів, які є в моїй домашній фонотеці, кожної з названих вище опер. Не кажу вже про те, що й вокальний рівень цих записів апріорно вищий від того, що мають змогу почути останнім часом київські слухачі.

Натомість «Травіата» в філармонії, сто разів чута, до останньої ноти, вкотре змусила мене змахнути сльозу з очей. І я зовсім не соромився цього жесту. Як не соромилися його і мої сусіди з партеру.

Максим СТРІХА,
доктор фізико-математичних наук, письменник, меломан зі стажем.

Літо

Ідучи у відпустку, зустрічайтеся на Стрілці, в «Щасливцево»

Нарешті!
Шеф, без особливого, щоправда, захоплення, все-таки підписав заяву.
Дружина через подругу дістала квиток, діти вже п'ять разів перевірили, чи є у валізі маска та ласти.
Одне слово — В-І-Д-П-У-С-Т-К-А!!!

Куди їдемо? Звичайно, на Арабатку, в Генічеськ. У прекрасний пансіонат з промовистою назвою — «Щасливцево». Зійшовши з потягу на станції Новоолексіївка чи звернувши з траси Москва—Сімферополь, не вагаючись запитуйте, як дістатися цього чудового місця. Через 25 кілометрів ви опинитеся в «Щасливцево». А якщо приїдете організованою групою, вас зустрінуть і довезуть транспортом пансіонату. Розташований він на самому березі найтеплішого моря, на найдовшому 100-кілометровому пляжі — косі Арабатська Стрілка, що розтягнулася від материка до Кримського півострова й омивається з одного боку Азовським морем, з другого — озером Сиваш.

Перебуваючи у пансіонаті, ви зможете, окрім купання і загоряння, обстежити тутешні місця, помилуватися численними озерами, сходом сонця біля моря та заходом — біля озера.

Територія пансіонату потопає в тіні багаторічних дерев, займає 3 гектари площі. Довжина пляжу — 200 метрів. Оздоровниця має можливість прийняти одночасно до 300 осіб. Мешкають відпочивальники в капітальних цегляних корпусах. Затишок, мабуть, одне з головних переваг — у «Щасливцево» комфортно почуваються ті, хто шукає усамітнення і хто приїхав з сім'єю, і хто навіть у відпустці не бажає розлучатися з колегами і звик відпочивати дружним колективом. Але все-таки найголовніша перевага оздоровниці — вона доступна за ціною людям і з невисокими доходами. Вартість одного місця на добу для дорослих — 39 грн., для дітей — 34 грн. (в травні—червні) та 43 грн. і 38 грн. (у липні—серпні). Тривалість заїзду — 12 днів. Водночас графік заїзду вільний і тривалість — будь-яка, зручна для вас.

Харчування 3-разове, на бажання можна 4-разове, а можна відвідувати столову й один раз. За готівку. Пансіонат має безплатну стоянку для транспорту, є кінотеатр, бар, дискотека, душові, медпункт, міжміський телефон. До того ж за 5 км від «Щасливцевого» розташована бальнеологічна лікувальниця.

За висновком Українського інституту курортології та фізіотерапії, мінеральні джерела Арабатської Стрілки мають особливу цінність, так само, як і ропа, і грязі тутешніх водоймищ. Адміністрація пансіонату забезпечить вас курсівкою на лікування, організує доставку до оздоровниці і назад.

Якщо бажаєте, можете відпочивати в окремих будиночках на березі моря бази відпочинку «Золотий берег». Тут також є столова з 3-разовим харчуванням, бар, кафе, стоянка для автомобілів, спортивні майданчики. Вартість відпочинку в будиночках на 2—4 особи — 29 грн. для дорослих і 25 — для дітей (до 12 років).

Ви вже зібрали валізу? Телефонуйте, пишіть: 75500, Херсонська обл., Генічеськ, вул. Орджонікідзе, 33. тел. 8-05534-2-33-91; т/ф 2-78-67.

Якщо зручно, телефонуйте представникові в Москві: 305-38-27 чи 8-8902-1422934.

Чекаємо!

У спеку фаворити сатаніють...

Спорт

■ Футбол. 11-й чемпіонат країни. Перший тур.

«Динамо»—«Поліграфтехніка». 5:0. 9 000. Мелащенко, 18, 27, 36, Белькевич, 82, 90.

«Шахтар»—«Закарпаття». 5:1. 22 000. Агахова, 18, Зубов, 35, 86, Бахарев, 52, Оксимець, 90, у власні ворота — Богатирьов, 31.

«Ворскла»—«Дніпро». 1:2. 5 000. Онопко, 16 — Валяєв, 81, Максимюк, 88. На 67-й хвилині за обопільну грубість з поля вилучено полтавця Першина і дніпропетровця Полтавця.

«Кривбас»—«Металург» М. 1:1. 16 000. Симаков, 41 —Бабич, 88.

«Металург» Зп—«Металург» Д. 0:3. 3 000. Пилипчук, 39, з пенальті, Котов, 59, Зотов, 81.

«Металіст»—ЦСКА. 2:1. 12 000. Гецко, 23, Шопін, 75 —Закарлюка, 60.

Матч «Таврія»—«Карпати» відбудеться завтра.

Те, що в чемпіонаті беруть участь 14 клубів, безумовно, позначається на турнірній стратегії колективів. Часу для розкачки немає. Отож напружене протистояння зафіксовано вже у стартовому турі.

А фаворити й поготів, мов осатаніли. Можна лише поспівчувати дебютантам, які потрапили на гострі зуби метрів.

У Києві «стріляючою бутсою» виявився єдиний форвард у складі чемпіона Олександр Мелащенко (двічі він вражав ворота ударом головою, раз — постріл низом ногою). Але і піднощики снарядів у нього були суперові — Георгі Пеєв і особливо Флорін Чернат.

Коли всі вже й не сподівалися побачити результативні атаки, слово взяв віртуоз Валентин Белькевич. У першому випадку він поклав захисника і воротаря й елегантно і точно пробив. А потім ефектно виконав штрафний метрів з 25-ти. М'яч, накресливши дугу, влучив у штангу, а від неї відскочив у ворота.

Дещо складніше поперваx було «Шахтареві». Адже закарпатці не забарилися зрівняти рахунок. Але рівновага тривала недовго. Геннадій Зубов з компанією показали новачкові справжній клас і довели справу до логічного завершення.

А от бронзовому призерові попереднього чемпіонату —«Дніпру» — в Полтаві було нелегко. І це зрозуміло, бо в десятому чемпіонаті «Ворскла» більше засмучувала своїх прихильників. Тож прагне заплатити заборговане. Та ще й команду очолив новий старший тренер Андрій Баль. А за таких обставин команда, як правило, додає у грі.

Усе, що відбулося в першому турі, то лише квіточки. Ягідки достигнуть уже в другому, коли на динамівському стадіоні столиці наступної неділі о 19.00 зійдуться місцеве «Динамо» і донецький «Шахтар».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

***

Буенос-Айрес. Чемпіонат світу серед юніорів (U-18). Фінальний матч. Аргентина—Гана. 3:0. Колотто, 6, Савіола, 14, Родрігес, 69. Матч за бронзові медалі. Єгипет—Парагвай. 1:0. Ель Аман, 65.

Продовження спортивної добірки читайте на 16-й сторінці.

На знімках: фрагменти київського матчу — Олександр Мелащенко забиває гол у ворота гостей; а це Валентин Белькевич, який відзначився двічі.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

І національну традицію було принесено в жертву

Вийшов із води сухий і чистий

У райцентрі Приазовське чутки випереджали події: троє мелітопольців нібито жорстоко побили місцевого мешканця, а самі відбулися легким переляком. Приїхали, мовляв, батьки одного хулігана із найближчого Мелітополя, зайшли до начальника, і затриманих із СІЗО випустили.

Потім почали казати, що слідство у карній справі йде абияк, але потерпілий теж не ликом шитий і вимагає справедливого розгляду. Зрештою через вісім місяців слідство народило рішення притягти до кримінальної відповідальності одного зловмисника, який на момент нападу був неповнолітнім. Мовляв, інші просто відкупилися...

У маленькому Приазовському рідко буває дим без вогню. Цього разу чутки майже цілком збіглися з міліцейськими протоколами.

Розповідає потерпілий Анатолій К.:

— 12 серпня минулого року о пів на дванадцяту ночі я наїхав своїм «Москвичем» на «Жигулі», які стояли на дорозі без ввімкнених габаритних вогнів. Із машини вийшло троє хлопців і після нетривалої словесної суперечки накинулися на мене.

Анатолія, закривавленого й без ознак життя, знайшли на узбіччі рановранці. Лікарі райлікарні, крім численних синців і струсу мозку, зафіксували перелом ребра, що свідчить про тілесні ушкодження середньої тяжкості.

На цьому лиходійства мелітопольців не закінчилися: вранці вони зіткнулися з іншою машиною...

Двох підозрюваних — неповнолітнього Сергія С. та Ігоря Б. — одразу ж затримали й помістили до СІЗО. Але наступного дня звільнили. Слідство, яке, як вважає К., і без того велося через пень-колоду, в листопаді було призупинено. А в січні ц. р. припинили кримінальну справу. Запитувати правоохоронців про причини наївно — правди не скажуть. Анатолій і не питав, а терпляче домагався відновлення слідчих дій. Їх таки відновили. Однак Б. міліція притягати до кримінальної відповідальності відмовилася. Відповідати за скоєне доведеться тільки С. Враховуючи його вік на момент бійки, неважно передбачити фінал історії.

А потерпілий справедливо домагається об'єктивного розгляду: били, за його твердженням, троє, а Б. старався найбільше. До речі, сам він не заперечує того, що бив Анатолія. Чому ж «стрілочником» зробили одного, та ще й неповнолітнього?

— Слідство, здається, і не приховувало бажання спустити все на гальмах, — каже Анатолій К., який свого часу звільнився з міліції з принципових міркувань. — Окрім інших — ось такий факт: медичну експертизу в справі призначили лише в жовтні 2000-го, а провели в грудні.

Другу експертизу — комісійну судово-медичну — призначено аж через п'ять(!) місяців після побиття, а провели її в березні 2001-го. Чи немає в цьому заміру? В усякому разі, слідство не звинуватиш у великому прагненні розслідувати кримінальну справу по гарячих слідах. Така неквапливість міліції не дивує, але наводить на сумні висновки. Не на користь блюстителів порядку.

Іван ІЛЛЯШ.

Приазовське
Запорізької області.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Ніч кохання — вибух почуттів і... снаряда

Івана Купайла по всій Україні святкували традиційно. Молодь гуляла до ранку, стрибала через вогнище, танцювала, співала купальських пісень. У цю язичницьку ніч кохання пролунало не одне зізнання у великому почутті... Дівчата плели вінки з польових квітів і на водній гладі ворожили на своїх суджених.

За тим само сценарієм відбувалося свято і на пасовищі села Вербляни Яворівського району Львівської області. А близько п'ятої ранку над полем пролунав вибух. Хтось зле пожартував, кинувши у вогнище танковий снаряд. Цей жарт коштував життя п'ятьом.

На фото Віктора ПОБЄДИНСЬКОГО (УНІАН): такою ніжно-ліричною була ніч Івана Купайла в Музеї українського побуту просто неба в селі Пирогів.

Армія

Прогнозували чверть століття. Вистачило року

Існуюча з 1945 року в селищі Коцюбинське, що під Києвом, Центральна артилерійська база зберігання боєприпасів опинилася торік в центрі скандалу. З подачі деяких «фахівців», підтримуваних деякими ЗМІ, її називали «міною сповільненої дії», яка загрожувала «висадити в повітря» не лише селище, а й чи не всю столицю. Хоча, справді, кількість небезпечного вантажу, який зберігався на складах, вражаюча. Адже тут були не лише боєприпаси для частин Київського військового округу, а й ті, які колись належали Південній групі військ Радянської Армії.

Як повідомив заступник міністра оборони, генерал-лейтенант Олександр Чаповський, згідно з рішенням Президента України з території бази було вивезено 716 вагонів боєприпасів загальною вагою понад 27 тисяч тонн (35 вагонів — зенітних, 279 — танкових, 45 —мінометних, 84 — гранатометних, 257 — для наземної артилерії). Для скількох частин і на скільки б вистачило цього «добра», військовики не змогли відповісти. Але запевнили, що рано чи пізно цей арсенал все одно було б розкинуто по частинах. Адже зі зміною воєнної доктрини для одного Київського округу така кількість припасів аж занадто велика. Щодо небезпеки, то, на думку військових, її практично не було. Бо всі боєприпаси зберігалися з відокремленими підривачами, які знаходилися на великій відстані один від одного.

А для вивозу боєприпасів військовикам замість прогнозованих двадцяти п'яти вистачило року. Щоправда, 250 армійців та 50 цивільних працювали в три зміни.

Богдан ДОВНИЧ.

13 країн рятують Зелену республіку

В Причорномор'ї розпочинаються міжнародні командно-штабні навчання "Сі бриз-2001", в яких беруть участь, зокрема, військовослужбовці України та США. 1400 військовослужбовців, близько десятка кораблів, а також літаки, вертольоти у складі миротворчого контингенту 13 країн за сценарієм навчань рятуватимуть Зелену республіку, що зазнала стихійного лиха і в якій, в результаті, виникли масові захворювання людей, сталися порушення громадського порядку, активізувалися кримінальні елементи, чиняться терористичні акти. За 10 днів навчань буде проведено цілу низку доволі складних операцій на березі та в морі, а також комп'ютерно-штабні ігри, передає **наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

Події та результати

(Закінчення. Початок на 15-й стор.).

Фехтування. Чемпіонат Європи. Кобленц (Німеччина). У змаганнях шпажисток збірна України виграла матч за «бронзу» у суперниць з Естонії — 45:32.

Легка атлетика. Париж. «Золота ліга». Українка Жанна Пінтусевич посіла друге місце на 100-метрівці слідом за олімпійською чемпіонкою Маріон Джонс (США), яка показала найкращий у світі результат сезону, — 10,84. Показник українки — 10,99. Наша Тетяна Терещук була першою на 400 м з бар'єрами.

Теніс. Лондон. Вімблдонський турнір. Фінал. Жінки. Венус Вільямс (США) — Жюстін Анен (Бельгія). 6:1, 3:6, 6:0. Американка вдруге поспіль стала переможницею цих змагань.

Напій перемоги — солодший за шампанське...

Футбол. У тому, що напій «Живчик» солодший за шампанське, переконалися фіналісти міжнародного юнацького турніру «Оболонь-2001». Переможці і призери з рук народного депутата України Олександра Слободяна отримували кубки (різні за розмірами) наповнені іскристою і смачною вологою без градусів. А до цього були ще й красиві медалі, дипломи і наручні годинники.

Отже, на головній спортивній арені України, що само по собі велика честь, у фінальних поєдинках зійшлися команди гравців: 1991 року народження — «Динамо» (Київ)—«Локомотив» (Київ), 3:0; 1990 р. н. — «Старт» (Київ)—ЦСКА (Київ), 1:0; 1988 р. н. — ЦСКА (Москва)—«Дружба» (Київ), 1:0; 1986 р. н. — «Голеадор» (Москва)—ЦСКА (Москва), 3:0; 1984 р. н. — ЦСКА (Москва)—ДЮСШ-15 (Київ), 3:1.

Коли шість років тому відомий у минулому форвард київського «Динамо» Віктор Хлус повернувся додому зі Швеції, де грав і працював тренером, то запропонував провести дитячий турнір. Зібрали тоді чотири команди зі школи «Зміна» і одну з ЦСКА. Отак починалися футбольні фестивалі «Оболоні», які тепер збирають близько ста учасників.

— Скажу відверто, що київський турнір вже наближається до змагань європейського гатунку на кшталт «Готіа кап», «Гельсінкі кап», датських футбольних фестивалів юніорів, — каже директор московської спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи футбольного клубу «Голеадор» Павло Пілавов. — Ми вже виграли цього року турніри в Севастополі, Сочі, санкт-петербурзькі «Білі ночі». Але київський і за організацією, і за силами учасників значно перевершує названі. Шкода, звичайно, що з нашим головним конкурентом «Зміною-Оболонь», яким керує чудовий український тренер Дмитро Фетисов, ми зустрілися у півфіналі. Такий матч гідний вирішального. Ми дуже вдячні киянам. Залюбки приїдемо до української столиці і наступного року, якщо запросять. А поки що вирушаємо до Англії на запрошення клубу «Евертон», щоб позмагатися в черговому турнірі...

Додам до цього, що «Голеадор» — це фактично збірна найталановитіших юнаків з країн СНД. Такий собі своєрідний заклад з виховання футбольних зірок. Є там багато хлопчиків з України. Цій школі в Росії велику увагу приділяє преса, зокрема телеканал НТВ-плюс.

І останнє. Учасники і тренери одностайно віддали належне високому рівню суддівства. Арбітри, яких очолював Анатолій Арановський (ФІФА), діяли за методом: обманювати дітей — великий гріх. Серед суддів були відомі в Україні кияни Володимир Тютюнник, Леонід Куб'як, Сергій Березко. І в цій суто чоловічій компанії, мов риба у воді, почувалася Вікторія Стеценко. До цього судді ставлення гравців було, зрозуміло, джентльменське.

«Таврія» зіграє з парижанами

Кубок Інтертото. Матч-відповідь. «Таврія» (Україна, Сімферополь)—«Спартак» (Болгарія, Варна). 2:2 (перший матч — 3:0). Стадіон «Таврія». 8 000 глядачів. Суддя Нопс (Швейцарія). Голи: Гігіадзе, 21, Хоменко, 45 —Стенчев, 26, Абдул, 83.

«Таврія» виступала в такому складі: Величко, Назаров, Пеляков, Митрофанов, Донюшкін, Бойдін (Войнаровський, 75), Кравченко (Мочуляк, 52), Гігіадзе, Тропаїдзе, Фокін (Кунденок, 65), Хоменко.

Наступний суперник українського колективу —славнозвісний французький столичний клуб ПСЖ.

Добірку підготували Віктор ХОМЕНКО (Сімферополь) і Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Редактор номера Людмила КОХАНЕЦЬ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311119.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець – Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos